

UITGAVE NO 3 - 2024 45ste JAARGANG

De Vliegende Hollander

periodieke uitgave van de **Nederlandse Club Costa del Sol**

Fuengirola

Cultuurwandeling

Burgeroorlog: nasleep

Smaakmeesters, Gezondheid

Watermolens van Torremolinos

Bloemen, Financieel en nog veel meer

www.nccs.es

UW NEDERLANDSE NOTARIS VOOR SPANJE

Goed voorbereid wonen, werken en leven in Spanje

Seydlitz Spanje is al jarenlang actief voor Nederlanders en Belgen die zich – privé en/of zakelijk – in Spanje willen gaan vestigen of die er al gevestigd zijn. Onze mensen zijn bekend met de Spaanse regelgeving. Belangrijk is dat alle communicatie met u plaatsvindt in het Nederlands. U begrijpt dus exact waar u voor tekent. Wel zo duidelijk.

Seydlitz Spanje! (R)echt goed geregeld!

+31 (0)76-5 607 800

✉ INFO@SEYDLITZSPANJE.NL

WWW.SEYDLITZSPANJE.NL

SEYDLITZ SPANJE

notarieel • juridisch

Inhoudsopgave

Contributie	3
Informatie NCCS/DVH	3
Sluitingsdatum kopij	3
Van de voorzitter	4
Evenementen	5
Nieuwe leden	5
Koffieochtenden	5
Cultuurwandeling	6
Gezondheid	14
Financieel nieuws	17
Nieuws uit Spanje	18
Belangrijke adressen	25
Interview	26
Vliegertjes & mini's	31
Kerkdiensten aan de Costa	31
Smaakmeesters	32
Avonturen met camper	35
Spaanse burgeroorlog	36
Watermolens Torremolinos	44
Bloemen en planten	48
Spaanse puzzel	51
Juridisch	53
Geschiedenis	54
Oplossing puzzel	58

CONTRIBUTIE 2024

Contributie 2024:: 40 euro per persoon, 70 euro voor 2 personen op 1 adres. Het clubblad verschijnt 6 x per jaar. Mailings met ledeninformatie elke veertien dagen.

U ontvangt het clubblad gratis in Spanje. Als u dat in Nederland wilt ontvangen is een toeslag van € 15 per jaar van toepassing

Betaalwijze:

Caixa: IBAN ES36 2100 5878 1513 0008 0795 t.n.v. Club Neerlandes Costa del Sol.

Graag uw lidmaatschapsnummer vermelden indien bekend

BESTUUR:

Wilmar Blik, voorzitter
voorzitter@nccs.es

André van Veen, vice-voorzitter
vicevoorzitter@nccs.es

Joyce van Boeckel, secretaris
secretaris@nccs.es

Ans Gussinklo, penningmeester
penningmeester@nccs.es

Peter The,
bestuurslid@nccs.es

LEDENADMINISTRATIE

Els Beimers
leden@nccs.es

ATTENTIE VOOR ZIEKEN:

bestuur@nccs.es

EVENEMENTEN:

evenementen@nccs.es

REDACTIE:

Henk Flederus, Lenneke Strajjer,
Maya Hugenholtz
redactie@nccs.es

SLUITINGSDATUM

KOPIJ VOLGENDE

NUMMER:

1 juli 2024

Año 45, No. 3 - el 31 de mayo 2024

Editado en Fuengirola

Domicilio oficial: Club Neerlandés Costa del Sol,
Avda Cd de Melilla, local 8, 29631 Arroyo de la Miel

Depósito Legal: MA-1009-94

Postadres: Urb. Sitio de Calahonda, CC El Zoco

Apto de Correos 3050, 29649 Mijas Costa

Chemo

Eigenlijk vind ik dat het voorwoord van onze DVH "neutraal" moet zijn en het zeker niet persoonlijk moet worden. Maar op dit moment wordt ons leven toch volledig overheerst door de lymphoma die eind januari bij mij werd vastgesteld en waar ik sindsdien voor onder behandeling ben.

Het goede nieuws was (als je onder deze omstandigheden van goed nieuws kan spreken) dat het heel goed behandelbaar is en je er oud mee kan worden. Het slechte nieuws was toch dat de chemo uiteindelijk een veel hardere impact had op de rest van het lichaam dan ik had gehoopt/verwacht. En zelfs de behandelende geneesheer schrok toen hij afgelopen maandag hoorde dat ik in vier dagen tijd bijna vijf kilo was verloren.

En dan denk je: niet zeuren. We hebben heel veel leden die hier ook doorheen zijn gegaan en die zitten ook niet te zeuren. Alleen al de laatste paar jaar kan ik er zo vijf-zes opnoemen. En hoor je die klagen: Nee dus. Maar die uiten zich waarschijnlijk toch in de "inner circle" of tegen een of twee hele goede vrienden. Verder houden ze zich flink en gaan gewoon door. En dat moet ik dus ook doen. En ik bof: we hebben geweldige vrienden in de directe omgeving die, waar nodig, hulp bieden, onze zoon heeft een aantal weken vanuit Spanje mogen werken, onze dochter is nu al bijna vier weken hier en natuurlijk mijn liefvallige echtgenote die me door dik en dun steunt. Maar ik heb ook een kennisje hier in de buurt van midden veertig en die is alleen – helemaal alleen.

Maar ik was toch wel stiekem blij dat mijn dokter afgelopen maandag zei: "Wilmar, we want to kill the lymphoma; we do not want to kill you" en hij vervolgens ruim twee weken adempauze heeft ingelast in de chemo. Nu was het doel, de vernietiging van de kankercellen, intussen al be-

reikt: op de PET-scan was na drie chemosessies geen enkele activiteit meer te zien. En als ik me niet zo ontzettend beroerd had gevoeld was dat natuurlijk wel een reden voor een klein feestje. Hij gaf ook toe dat ik een extra zware behandeling had gekregen omdat in februari was geconstateerd dat ik al in "fase 4" (ook vervelende cellen in het botweefsel) zat. Nou ja, dat laatste heb ik geweten.

Maar de dokter zei dus: "Even een adempauze, goed aansterken en dan een heel mooi concert op 8 juni in Istan." Nou, dat laatste gaan we dan maar doen. Het wordt vast een mooi lustrumfeestje en we gaan genieten.

Ik wil ook nu weer eindigen (zoals bijna altijd) met u allen op het hart te drukken: blijf gezond. Je merkt pas wat een impact het heeft op de dagelijkse gang van zaken als je het even niet bent. En als u dat doet, dan beloof ik: ik word ook weer beter.

Wilmar Blik,
voorzitter

KOFFIE NCCS KOFFIEOCHTENDEN

• In Fuengirola kunt u iedere donderdag terecht bij The Family Bar vanaf 11.00 uur in de haven van Fuengirola. Gastvrouw is al vele jaren lang Martha van Straalen. Tel: 952 465 347. U bent van harte welkom,

• Iedere dinsdagochtend vanaf 11.00 uur wordt bij Restaurant NU FLUID in Elviria een koffieochtend gehouden. Hier ontmoeten wij elkaar, onder het genot van een kopje koffie of iets anders. Het adres is Carretera de Cádiz in Elviria, Marbella. Het restaurant ligt op ongeveer 5 km van stad Marbella richting Malaga. Marry van den Berge (659 609 697 WhatsApp) en Ans Gussinklo (744646757) zijn de gastvrouwen en heten u van harte welkom.

• Algarrobo Costa (Torre del Mar). Iedere eerste woensdagochtend van de maand vanaf 11.00 uur in bar Ri-jo. Pueblo Nuevo 8, 29750 Algarrobo Costa. (zie onze website voor volledige info). Gastvrouw Kittie van der Jagt, tel. 671 052 920.

• Torremolinos. Iedere dinsdagochtend vanaf 11.00 uur in restaurant The Launch, La Carihuela Calle Carmen 15 in Torremolinos, Informatie bij Marianne Groeneveld - Veringa, grokogroko@hotmail.com, tel. +31 6 3443 2586

NIEUWE LEDEN

april/mei

Ton Overbeek	Benalmadena
Henk en Adeline Schiphuis	Fuengirola
Isabel Caballero Halcon- van Wouw	Sevilla
Femke Flohr	Benalmadena
Roelanda & Marco van de Kamer- van der Hoek	Benalmadena Pueblo
Annemieke Hoekstra en Kees Velker	Alhaurin Golf

OVERLEDEN:

mw. Helma Rijpma -Smit

KUNST- EN CULTUURWANDELING

FUENGIROLA -2

De 'Feria Internacional de los Países' 2024 (letterlijk: 'Internationale Beurs van Landen' of, zoals we in Nederland waarschijnlijk in het Engels zouden zeggen 'World Countries Fair') is een van de grootste jaarlijkse evenementen in Fuengirola.

Deze manifestatie, bij velen in Spanje heel bekend en zelfs buiten de landsgrenzen in Europa, werd dit jaar gehouden van 1 t/m 5 mei. De feria fungeert als landenpromotie en ontmoetingspunt voor verschillende landen en culturen van over de hele wereld. Dit jaar werd er deelgenomen door maar liefst 33 landen en elk jaar overtreft het aantal deelnemers en het aantal bezoekers dat van de vorige editie, een successtory dus. Zo rond begin mei wordt de beurs gehouden op het grote feria-terrein van Fuengirola (daar waar de weekmarkt en de antiek- en curiosamarkt ook is). Elk deelnemend land heeft er een grote stand (met buiten- én binnenruimte), waar u op een uitbundige en feestelijke wijze kunt kennismaken met de kenmerkende bijzonderheden van dat land. Bijvoorbeeld door folkloristische zang- en dansoptredens en andere activiteiten

betreffende dat specifieke land. En – niet onbelangrijk – u kunt er de typische keuken, culinaire topics en/of drankjes uitproberen. Ga gerust met een lege maag er is keuze in overvloed en u komt gastronomisch beslist aan uw trekken. Deze landenstands maken gebruik van de 'casetas de asociaciones' (de zaaltjes van feria-clubs/verenigingen, al aanwezig op het feria-terrein), die dan totaal omgetoverd zijn in de eigen typerende sfeer van het betreffende land.

Deze feria is ontstaan in 1994 en begonnen met de vertegenwoordiging van 8 landen, maar heeft in de loop der jaren zoveel aan populariteit gewonnen dat er nu dus al ruim 30 verschillende nationaliteiten deelnemen! Dit jaar was er – voorafgaand aan de opening – een grote parade van deelnemende landen met hun folkloristische groepen. Al met al een 5 dagen durend feestelijk en groots spektakel en als je hier toch woont of verblijft, waarom

centrum is – vooral op de openingsdag met de optocht – moeilijk bereikbaar. Als u met de auto komt parkeer dan in de omgeving, net buiten het centrum dus en loop een stukje om wegblokkades en ongewenste files te voorkomen. U zult merken dat u niet de enige toeschouwer/bezoeker bent, maar met u vele anderen. Neem de tijd en kom op tijd. Het is immers een ontspannen dagje uit.

Fuengirola is een kosmopolitische stad met circa 86.000 inwoners. Bijna 40% van die residenten is niet van Spaanse nationaliteit, maar van één van de ruim 140 andere nationaliteiten die daar aanwezig zijn. De grootste groepen zijn uit Groot-Brittannië, Ierland, Finland, Denemarken, Zweden, Marokko, Ecuador, Colombia en Argentinië. Wist u bijvoorbeeld dat de grootste gemeenschap Finnen buiten Finland in Fuengirola woont! Daarnaast zijn er natuurlijk nog de enorme aantallen toeristen die maar tijdelijk in de regio verblijven. U kunt zich voorstellen dat deze grotere en kleinere gezelschappen zo'n feestje als dit niet willen missen.

Of u op deze feria veel kunst zult vinden valt nog te bezien, maar cultuur is er overvloedig.

zou je dat dan niet eens willen meemaken.....? De beschrijving van onze ervaringen is bedoeld om verslag te doen van de manifestatie, maar ook om u voor een volgende keer te enthousiasmeren er ook eens naar toe te gaan. U zult vrijwel zeker een mooie en interessante dag beleven. De openingstijden zijn grofweg van rond het middaguur tot diep in de nacht. De optocht is de 1e dag voorafgaand aan de opening. T.z.t. zult u de actuele data en tijden kunnen vinden op internet via de website van de Feria Internacional de los Países www.fipfuengirola.com

Het grote voordeel van de locatie in Fuengirola is dat je er ook heel gemakkelijk met het openbaar vervoer (bus en trein) kunt komen. Tip: Het

Om een idee te geven van welke landen in 2024 deelgenomen hebben volgt hier het overzicht in alfabetische volgorde: Argentinië, Australië, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Colombia, Cuba, Dominicaanse Republiek, Duitsland, Finland, Griekenland, Groot-Brittannië, Hawaï, Ierland, India, Italië, Jamaica, Japan, Libanon,

Marokko, Mexico, Paraguay, Puerto Rico, Peru, Roemenië, Senegal, Spanje, Turkije, Uruguay, Venezuela, Verenigde Staten en Zweden.

De optocht vertrok dit jaar om 11:30 uur van het plein vóór het gemeentehuis van Fuengirola. Ruim voor vertrek is daar al een grote drukte van honderden deelnemers in folkloristische kledij, die de laatste hand leggen aan hun outfit, kapsel, make-up of hun muziekinstrumenten op toon brengen. Leuk om te zien want je merkt direct de uitgelaten sfeer. Een verkleedpartij als dit neemt onmiddellijk alle mogelijke schroom en

barrières weg en toont de extroverte kant van de mens. Het plezier om dit evenement te beginnen straalt er vanaf. De tocht gaat van het gemeentehuis langs het busstation en het treinstation richting het feria-terrein en dan via de grote feriapoot tot de eigen stand.

WAT EEN FEEST IS DIE OPTOCHT! Je kijkt je ogen uit! Het is een explosie van kleur, van exotische dans, van opwindende muziek en aandoenlijke/grappige momenten. Het is geen statische optocht, maar een optocht die leeft door dans en muziek en vooral door het pure enthousiasme van de deelnemers. Je krijgt een glimlach op je gezicht en die gaat er niet meer van af. De meest opmerkelijke delegaties waren onder meer die van het gastland Spanje (met meer dan levensgrote stieren die hilarische quasi-aanvallen op de toeschouwers uitvoerden); een groep woest uitziende Vikingen uit Zweden (braaf dansend op de tonen van Abba muziek); de 'echte' Miss Venezuela; de enorme en fantastisch geklede delegaties uit Bolivia (naar eigen zeggen het meest folkloristische land ter wereld); een prachtige Marokkaanse prinses begeleid door muzikanten met meterslange blaasinstrumenten); Sinterklaas en Zwarte Piet uit België (!); gespierde acrobaten uit Brazilië en de schitterend geklede dames in carnaval veren; en tenslotte een koets met Charles en Camilla (die tijd hadden kunnen vrijmaken om hier te komen zwaaien).

Niet te vergeten al die honderden fantastisch geklede individuen die allemaal een steentje bijgedragen hebben om hun land zo goed, mooi en overtuigend mogelijk te vertegenwoordigen. Nou, na zoveel positiviteit moesten we even bijkomen met een kop koffie om vervolgens naar het feria-terrein te gaan waar inmiddels de manifestatie officieel geopend was.

Het eerste deel van het feriaterrain is ingericht met grote kermisattracties. Leuk voor de jeugd en geriatrische waaghalzen want de vermakelijkheden zijn tegenwoordig van zo'n adembenemend gehalte dat onze licht belegen lichamen daar waarschijnlijk niet meer tegen bestand zijn (lees: we zijn schijters en durven niet meer). Voorbij de kermis is er een enorme tent waar

de plaatselijke commercie zijn eigen stands heeft. Het ziet er van binnen een beetje uit als een Spaans marktgebouw met eetstalletjes en stands met huishoudelijke of toeristische producten. Vooral lokale producten krijgen hier de aandacht.

Achter de kermis en de lokale-markt-tent beginnen de stands van de verschillende

landen met zoals eerder gezegd een buiten- en een binnenruimte. Het is vrijwel ondoenlijk om alle activiteiten van alle landen bij te wonen, maar er is een handig hulpmiddel. Op de eerdergenoemde website wordt in een dagagenda aangegeven waar en op welke tijden er optredens zijn en tot welke categorie ze behoren (zang, dans of beide – traditioneel of eigentijds). Zo kunt u een kleine planning maken. Of, u gaat gewoon op de bonnefooi en ziet wel wat er op uw pad komt. Er zijn continue en talloze activiteiten zodat u als vanzelf van het ene feestje in

het andere terecht komt. Mooi ook om te zien hoeveel moeite er is gedaan om buiten en binnen presentaties in overeenstemming te brengen met het beeld wat de meeste mensen al van een land hebben. Bijvoorbeeld Duitsland (met een rijtje vakwerkhuisen); Roemenië (met de gevel van een kasteel uit Transsylvanië); Verenigde Staten (met een saloon-sfeer); India (als een Maharadja paleis); Zweden (met ijzige pool omstandigheden); Peru met de Inca's en Machu Pichu. Teveel om

allemaal op te noemen, maar u begrijpt de intentie.

Culinair is er ook van alles te beleven. Volgens de krant was er heel veel belangstelling voor Uruguay (met empanadas, milanesas en zoetigheden); voor Griekenland (met gevulde pita broodjes); Verenigde Staten (met spareribs, hotdogs en xl-hamburgers); voor Colombia (met arepas, empanadas, gevulde aardappelen en aborrajados); Duitsland (met Hakse, Bratwurst en bier). En verder niet te vergeten Italiaanse pizza's, ramen-soep uit Japan, Argentinië met gegrild rundvlees, Finland met zalm, zoetigheden uit Marokko, Australië met o.a. kangoeroe- en krokodillenvlees en kebab uit Turkije. Kortom elk land presenteert zich - ook op het gebied van lekker eten en drinken - op z'n best en met de eigen specifieke gerechten en/of drankjes.

Wij hebben ons vooral vermaakt met het kijken naar mensen en hun werkelijk prachtige folkloristische kleding. Van de dansers en hun bijzondere karakteristieke bewegingen zo eigen aan het land waar

ze vandaan komen. Van de muziek, de opwindende en zo verschillende tonen van bijvoorbeeld Afrikaanse landen, Zuid-Amerikaanse landen of Aziatische. Van bekende en onbekende hapjes uit zoveel verschillende culturen. Van de knipoog en de humor die sommige landen aan hun eigen karakter kenmerken toekennen. Als je open staat voor deze culturele lawine dan zul je een heerlijke en vooral vrolijke dag beleven. Tenslotte wil ik nog melden dat de optocht (alleen de eerste dag) een echt hoogtepunt is en dat deze de mogelijkheid biedt veel van de verschillende specifieke en/of folkloristische culturen te zien in een betrekkelijk korte tijd. Heel veel plezier gewenst en geniet van al het mooie om ons heen!!

Paul Veldhuizen

The Launch

La Carihuela

Wij zijn een **Grand Café** aan de boulevard van La Carihuela - met uitzicht op het strand en de zee.

In ons Grand Café kunt u terecht voor een **drankje** en een **hapje** of een uitgebreid **diner**.

Wij staan voor **klantgerichtheid, service, gastvrijheid & kwaliteit**

Grand Café The Launch - Nol & Priscilla

Calle Carmen 35, Torremolinos

T: +34 - 952 377 751 W: thelaunchspain.com

Vino Mio

*Sinds 20 jaar
een begrip in Malaga*

Tel. +34 952 60 90 93
www.restaurantevinomio.es

Mare Vista Estates

The key to your home away from home

- ✓ aan- en verkoopbegeleiding
- ✓ home management
- ✓ sleutelbeheer
- ✓ verhuur

+34 711 028 144

+31 653 826 790

info@marevista.nl

www.marevista.nl

CASTILLO DE MONDA

Hotel Restaurant Castillo de Monda
+34 952 45 98 36
castillodemonda.com

Uitmundend terras

Heerlijk Restaurant

Prachtige Kamers

Gezellige Bar

Unwind in History

Castillo de Monda is gevestigd in een monumentaal pand in het pittoreske Monda, slechts 20 minuten van Marbella. We bieden comfortabele hotelkamers, een uitstekend restaurant voor lunch en diner, een gezellige bar met idyllische daktuin en geweldige evenementen, terwijl u kunt genieten van een onvergetelijk uitzicht over de Guadalhorce vallei. Het hotel is onder Nederlands management dat zorgt voor een persoonlijke tintje en uitstekende gastvrijheid.

Ook zonder overnachting bent u van harte welkom!

Het kasteel is tevens een uitstekende locatie voor bruiloften, bedrijfsuitjes en evenementen. Met een professionele keuken en voldoende ruimte voor bijeenkomsten tot wel 200 gasten!

GEZOND EN BLIJ - met planten, dieren en bomen

Onlangs maakte ik met een groepje van vijf personen een prachtige wandeling op een hoogte van zo'n 1000 tot 1300 meter in de Sierra de las Nieves bij Yunquera. Het dennenbos daar is het grootste ter wereld. Dit gebied is door Unesco uitgeroepen tot een Biosfeerreservaat en dat is inderdaad wat wij daar aantreffen.

Wat een rijkdom aan planten en dus ook dieren en wat een schitterende natuur. Het Middellandse Zeegebied is dan ook een bijzondere plek op het gebied van biosfeer en biodiversiteit. Biodiversiteit omvat alles wat leeft op deze aarde en is niet gelijkmatig over de wereld verdeeld. Zesendertig zogenaemde biodiversiteitshotspots herbergen samen 44% van alle plantensoorten en 35% van vier groepen gewervelde diersoorten. Deze hotspots bedekken maar 1,4% van het aardoppervlak en Nederland behoort daar duidelijk niet bij. Het Middellandse Zeegebied echter wel! En laat het verblijven in zulke gebieden nu juist zo goed voor ons zijn! Voor zowel je geestelijke als lichamelijke gezondheid!

scheidenheid aan bomen, vogels, planten en water zorgden voor een betere geestelijke gezondheid dan gebieden met minder van deze kenmerken. De gezondheidsvoordelen hielden na een verblijf op zo'n plaats maar liefst tot acht uur aan. Het maakt dus echt wel uit of

je tussen de gebouwen gaat wandelen of het in de bergen en in het bos doet. Bovendien: hoe meer divers de natuur, hoe beter het voor je is. Bij een verblijf in de natuur werken veel factoren op ons in: vogels die zingen, het zien van de blauwe lucht, het horen van de krekels, sporen van dieren, de kleur van bloemen en planten enz. Dit draagt allemaal bij aan een gevoel van welbevinden. Hoe gevoeliger je bent voor stemmingswisselingen, hoe groter het resultaat, zo constateerden de onderzoekers.

Onlangs hebben onderzoekers aan het Kings College in London samen met landschapsarchitecten én met behulp van moderne technologie bevestigd gekregen wat iedereen al lang weet. Voel je je down of verdrietig: ga de natuur in! Met de app Urban Mind verzamelden ze real-time data over het psychisch welzijn in relatie tot natuurlijke diversiteit van bijna 2000 deelnemers. Wat bleek: natuurgebieden met een grotere ver-

Onderzoeker Hammoud van Kings College zegt er over: "Er zijn verschillende manieren waarop een grote mate van biodiversiteit voordelen heeft voor de geestelijke gezondheid. Eén theorie is dat de natuur je concentratie en welzijn kan verbeteren doordat het psychische vermoeidheid vermindert. Meer diverse natuur levert een bredere hoeveelheid impulsen op die deze ver-

moeidheid kunnen verlichten en zo je psychisch welzijn vergroten. Maar er zijn meer voordelen, legt hij uit. Meer bio-diverse natuurgebieden bevorderen ook fysieke activiteiten en sociale onderlinge contacten. Bij beide komen hormonen vrij, zoals endorfine, die de stemming verbeteren. Verder spelen bio-diverse ecosystemen een cruciale rol bij het verminderen van vervuiling en hebben ze impact op de temperatuur. Zo kunnen ze beschermen tegen chronische aandoeningen, zoals allergieën en astma, terwijl ook je stressniveau omlaag gaat en je welzijn verbetert. Het lijkt erop dat mensen zich beter voelen door meer biodiversiteit als gevolg van een combinatie van al deze factoren." Tot zover de onderzoeker.

Het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde besteedde vorig jaar ook een artikel aan het belang van biodiversiteit voor onze gezondheid. Hierin wordt de teruggang van de biodiversiteit beschreven en wat dat voor onze gezondheid betekent. Bovendien wordt opgeroepen tot actie, ook van doctors, ziekenhuisdirecteuren, managers in de gezondheidszorg enz. Bekend is dat voor onze voedselvoorziening bestuiving van groot belang is.

Wereldwijd bevatten gewassen die door dieren worden bestoven het grootste deel van de beschikbare vitamine A, C en E en een groot deel van de mineralen calcium, fluoride en ijzer. De opbrengststijging die toe te schrijven is aan bestuiving door insecten is aanzienlijk; wanneer die in gevaar komt, kan dat een drastisch effect hebben op de menselijke voeding. Onvoldoende inname van de belangrijkste voedingsmiddelen die wor-

den beïnvloed door bestuivers – fruit, groenten, noten en zaden – is een risicofactor voor diverse ziekten, zoals hart- en vaatziekten, diabetes mellitus, slokdarmkanker en longkanker.

Blootstelling aan de groene ruimte, de natuur dus, wordt daarnaast in verband gebracht met tal van gezondheidsvoordelen. Meer wandelen en verblijven in de natuur, bv een picknick, gaat bijvoorbeeld gepaard met een verlaagde hoeveelheid van het stresshormoon cortisol en een betere hartfrequentie en diastolische bloeddruk. Het vermindert het risico op vroeggeboorte en diabetes mellitus type 2, beroerte, hoge bloeddruk, teveel cholesterol, astma en coronaire hartziekten. De onderliggende mechanismen zijn echter meestal nog niet goed bekend. Het wordt wel steeds meer duidelijk hoeveel slachtoffers vervuilde lucht maakt. Een groot aantal boomsoorten blijkt effectief in het verbeteren van de luchtkwaliteit. Een Engelse studie liet zien dat de berk, taxus en els meer dan 70% van het schadelijke ultrafijnstof uit de lucht verwijderen. Je hoeft niet op 1000 m te gaan klimmen om profijt te hebben van deze gezondheidsvoordelen. Net buiten de kust is er aan de Costa del Sol zoveel natuur te vinden. Een mooie wandeling is altijd die bij de refugio de Juanar bij Ojen of bij Benahavis zijn

er ook goed toegankelijke wandelpaden. In de steden zijn er zelfs prachtige plekken zoals in het park van Torremolinos, Marbella of Malaga. Op een bankje zitten en genieten is ook al voldoende!

Lenneke Strajjer
-orthomoleculair the-
rapeut - info@lifeelements.nl

WILLEM VAN DOORNE

Voor al uw verbouwingen

Gespecialiseerd in:

- keukens
- badkamers
- vloer- & tegelwerk
- ramen en deuren
- vloerverwarming
- air conditioning
- zonnepanelen
- airless & schilderwerk designs

Wij werken met de modernste technieken

Voor vrijblijvende offerte bel Monica: 606 189 497

Aannemersbedrijf Willem van Doorne

Tel: 952 201 807 - Mobiel: 606 189 497

E-mail: willemdoorne@gmail.com

www.willemdoorne.hol.es

Om te bewegen...

Vandaag ga ik het hebben over typen objecten die je kunt dragen om je voort te bewegen. Ondanks dat ze dezelfde functie hebben, hebben ze niet dezelfde naam... Wel hebben ze een ander raakvlak en dat is dat ze beursgenoteerd zijn.

Adidas

Een zeer sterk merk; ik kan mij herinneren dat mijn vader in de jaren '70 in het weekend, als hij zijn pak en das had afgeschud, altijd liep op platte witte Adidas-schoenen met een hele

dunne zool. Vorige week kocht mijn dochter van 16 jaar, 50 jaar later dus, hetzelfde model, zij het met een hele dikke zool.

De kwartaalcijfers die Adidas twee weken geleden rapporteerde, waren erg goed en boven verwachting van de analisten: operationele winst 336 miljoen euro vs 60 miljoen euro. Het aandeel steeg direct van 200 naar 220 euro op dezelfde dag. In 2023 maakte Adidas nog verlies en met een verwachte winst dit jaar van ongeveer 550 miljoen euro kun je wel stellen dat Adidas een lange sprint aan het trekken is.

Cowboys are back in town

De Cowboy-stijl is terug van weggeweest. Sinds Beyoncé met haar nieuwe album "Cowboy Carter" de eerste plek van de Billboard

200 heeft ingenomen, zijn de verkopen van cowboylaarzen met 20% toegenomen. Ook Louis Vuitton presenteerde tijdens de Paris Fashion Week een Western-lijn, en Vogue heeft gesteld: '2024 is the year of the Cowboy'.

Boot Barn Holdings

Leuke ontwikkelingen, maar hoe kun je als belegger daar nu 'aan meedoen'? Boot Barn Holdings is een grote speler met een omzet van ongeveer 1,7 miljard USD, hetzelfde bedrag aan bezittingen en 'slechts' 66 miljoen USD aan schuld. Met een verwachte winst per aandeel van 5 dollar voor dit jaar, is de koers-winstverhouding rond de 20.

De beleggers in Boot Barn kijken denk ik zeer positief tegen de huidige 'Cowboy trends' aan. Zij hebben namelijk in de eerste vier maanden van dit jaar een positief rendement van rond de 30% gemaakt.

Conclusie

Positieve ontwikkelingen in de industrie die producten maakt om ons authentiek voort te bewegen. Doe uw huiswerk en besluit voor uzelf of deze trend voor u ook een sprint kan betekenen.

www.hugoinvesting.com/nl

+ 34 951 56 56 56 - [Youtube.com/hugoinvestingspanjeportugal](https://www.youtube.com/hugoinvestingspanjeportugal) - + 31 (0)20 4990762

Kom langs met of zonder afspraak Hugo's zit aan de Golden Mile in Marbella

Kaspar Huijsman

De informatie in dit artikel is niet bedoeld als individueel beleggingsadvies. Gebruik van informatie uit dit artikel zonder voorafgaande verificatie of advies is op eigen risico.

Groot park Costa del Sol over een jaar geopend

De werkzaamheden aan wat door wijzigingen nu niet meer het grootste park van de Costa del Sol wordt, beginnen op te schieten. Sinds de officiële start ervan in augustus 2023 is nu al 30% van het project voltooid. De bedoeling van de gemeente is om het park van 36 hectare volgend jaar mei te openen.

De totale kosten voor de aanleg zijn geraamd op 22,5 miljoen euro. Door de aanhoudende droogte in de provincie Málaga heeft de gemeente Mijas besloten aanpassingen door te voeren in het parkontwerp. Het aantal geplante bomen blijft rond de 2.900. Wel hebben ze nu gekozen voor soorten die minder water nodig hebben. Dit vermindert het benodigde waterverbruik van 1.250 naar 350 kubieke meter per maand. Ook heeft het nieuwe ontwerp een minder groot grasoppervlak en gaat de gemeente andere bodembedekkende planten aanplanten.

Beperking tot eerste fase

De oorspronkelijke plannen om het park in twee fasen te ontwikkelen zijn herzien. De gemeente heeft besloten om alleen de eerste fase nu te realiseren. Dat maakt dat het totale oppervlak van het park wordt verminderd. Voor de uitbreiding naar de tweede fase zou onteigening van grond nodig zijn. Dat wordt nu niet doorgezet. In de oorspronkelijke afmetingen zouden in Andalusië alleen het park Maria Luisa in Sevilla en het Park Moret in Huelva groter zijn met respectievelijk 34 en 72 hectare. Het groene gebied zal zich ruwweg uitstrekken van de begraafplaats in Mijas achter het winkelcentrum Miramar tot aan de wijk Cerros del Águila en de omgeving van Venta de la Morena aan de Camino de Coín.

Infrastructuur en toegang

Bij de opening van het park in mei 2025 zullen de geplande toegangswegen en bruggen nog niet klaar zijn. De aanleg hiervan moet namelijk nog worden aanbesteed. Hiervoor is een bedrag van 10 miljoen euro gereserveerd. Om het gebrek aan toegangen te compenseren, krijgt de zuidkant van het park een tijdelijke parkeerzone.

Faciliteiten

Het parkontwerp voorziet in diverse wandelroutes en thematische gebieden om de bezoekersstromen te spreiden en overbelasting te voorkomen. De voorzieningen richten zich op een breed publiek, van kinderen tot senioren.

Enkele hoogtepunten zijn:

Centrale boulevard: Een 24 meter brede, voornamelijk voetgangersvriendelijke boulevard met een fietspad van 27,5 meter breed.

Deze boom bezorgt Spanje kopzorgen

Het is een van de meest voorkomende bomen op het Iberisch Schiereiland. In Spanje vind je de soort met name in noordelijke regio's als Galicië, Cantabrië en Asturië. Na aanvankelijk vooral de voordelen van de boom te genieten, zijn inmiddels de schadelijke effecten ervan op de inheemse natuur duidelijk. .

- Sportpad: Een 11 meter breed pad met ruimte voor hardlopen, wandelen en fietsen, uitgerust met rustplaatsen en fitnessapparatuur.
- Meer: Een kunstmatig meer met geisers en een waterval, ontworpen als ontmoetings- en rustpunt. Bezoekers kunnen het meer verkennen met kleine bootjes.
- Fontein: Twee grote, traditioneel Andalusische fontein met verschillende waterpartijen.
- Theater: Een openluchttheater met plaats voor 1.900 mensen, geschikt voor concerten en bijeenkomsten.
- Hondenpark: Een omheind gebied met trainingsfaciliteiten, spelletjes en voorzieningen voor honden.
- Speeltuinen: Verschillende speelzones voor kinderen, gelegen in bosrijke open plekken.
- Waterspeelpark: Een recreatiegebied met waterpartijen nabij het meer.
- Sportvelden: Vier multifunctionele velden voor voetbal, basketbal en volleybal.
- Skateplaza: Een zone voor skateboards, BMX en schaatsen, inclusief een skatepark en een bowlzone.

De boom werd aan het einde van de 19e eeuw geïntroduceerd vanwege zijn snelle groei en de geschiktheid voor de productie van cellulose, een ideale grondstof voor het maken van papier. Verder wordt de boom gebruikt voor brand-, multiplex- en timmerhout, bouw- en afrasteringspalen, en ook voor medicijnen, olie en honingproductie. Deze snelle groeier is de eucalyptus. Na ongeveer tien jaar is de stam van de eucalyptus voldoende dik om te gebruiken. En wanneer de boom gekapt is, groeit er erg snel een nieuwe stam. Inmiddels is de eucalyptus geschaard onder de invasieve soorten. Met 760.000 hectare eucalyptus wordt ook in Spanje veel geld verdiend, maar de boom blijkt dus een wolf in schaapskleren te zijn.

Minimaal onderhoud en lage kosten

Een van de redenen voor de wijdverspreide aanwezigheid van de eucalyptus in Spanje is dat veel Spanjaarden in de afgelopen eeuw het platteland verlieten. Om aan de groeiende vraag naar hout en papier te voldoen, werden verlaten gronden, deels met steun van de overheid, omgevormd tot eu-

calyptusplantages. Vooral voor landeigenaren die ver van hun (landbouw)grond wonen, bleek de eucalyptusboom de beste keuze. De kosten waren laag en de boom vroeg minimaal onderhoud. Zowel in Portugal als Spanje zijn veel inheemse bossen vervangen door eucalyptus.

"Enorme hoeveelheid water"

Volgens de Spaanse Vogelbeschermingvereniging (SEO/Birdlife) verbruikt de eucalyptus "een enorme hoeveelheid water en vermindert het de biodiversiteit aanzienlijk". Bovendien is het productieproces van celulose zeer vervuילend voor zowel rivieren als de atmosfeer. In regio's zoals Galicië, Asturië, Cantabrië en Baskenland beslaat de eucalyptusplant ongeveer 300.000 hectare van de 760.000 hectare in heel Spanje. Een opmerkelijk voorbeeld is het Souto de Re-torta in Viveiro (Lugo). Daar zijn de hoogste en oudste eucalyptusbomen van Europa te vinden, met hoogtes tot 80 meter.

Gevaren

De oppervlakte van eucalyptusplantages blijft zich almaar uitbreiden. Dat vormt een bedreiging voor oude weiden en struikgewas die van groot belang zijn voor de biodiversiteit en het landschap. "De verspreiding van deze bomen dreigt de Cantabrische landschappen om te vormen tot een gigantische industriële plantage," waarschuwt de SEO/Birdlife.

Wetenschappelijke oordelen

Een rapport van het Wetenschappelijk Comité van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voeding en Milieu uit 2017 classificeerde de eucalyptus als een invasieve soort die de biodiversiteit en inheemse soorten bedreigt. De bomen verbruiken zoveel wa-

ter dat andere planten geen kans krijgen om te groeien. Bovendien veranderen ze de chemische samenstelling van de bodem en is hun afgefallen blad moeilijk af te breken. Dat belemmert verdere plantengroei ook nog eens.

Brandgevaar

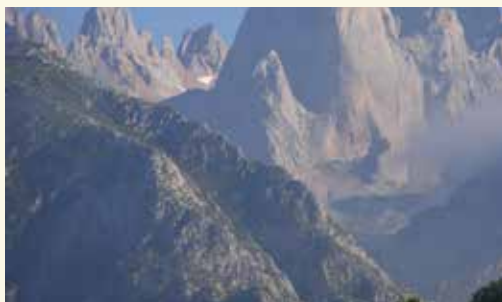
Eucalyptusplantages zijn ook zeer brandgevoelig vanwege de ophoping van bladeren en de aanwezigheid van brandbare oliën, wat de brandstoflading verhoogt. Uit diverse eucalyptussoorten wordt aromatische olie gewonnen. De olie wordt uit de bladeren gehaald en wordt gebruikt voor inhalatie bij verkoudheid om de luchtwegen vrij te maken. Vooral bij temperaturen van meer dan 30 °C is deze olie erg brandbaar en vaak de oorzaak van hevige bosbranden.

Waterverbruik

Volgens Ecologistas en Acción verbruiken eucalyptusplantages een enorme hoeveelheid water: "Op elke hectare kunnen 1.400 eucalyptusbomen staan. Dat komt neer op een waterverbruik van 42.000 liter per hectare per dag." Deze omstandigheden maken de eucalyptus niet alleen een bedreiging voor de lokale flora en fauna, maar ook voor de watervoorziening en veiligheid in Spanje. De dringende oproep van milieuorganisaties is dan ook om maatregelen te nemen om de verspreiding van deze bomen te beperken en de impact op het milieu te minimaliseren.

Nationale parken op vasteland Spanje

Kortgeleden was de Internationale Dag van de Nationale Parken. De dag is in het leven geroepen om de grote diversiteit aan landschap-

pelijk schoon wereldwijd te eren en om het belang van natuurbeschoud te benadrukken. Spanje heeft liefst 1.974 beschermde natuurgebieden, waarvan 16 Nationale Parken. Dus om van beschermde natuur te genieten hoeft je in Spanje nooit ver weg.

Een Nationaal Park is een natuurgebied dat beschermd wordt om het in stand te houden voor het nageslacht en als een symbool van nationale trots. Naast nationale parken zijn er nog vele andere natuurgebieden die een of andere beschermde status genieten, zoals natuurpark, paraje of biosfeerreservaat. Het brede scala aan beschermde categorieën beslaat 151 natuurparken, 290 natuurreservaten, 346 natuurlijke monumenten, en 56 beschermde landschappen. Dit diverse netwerk van beschermde gebieden maakt Spanje een van de landen in Europa met de grootste bijdrage aan het Natura 2000-netwerk, met meer dan 22 miljoen hectare gewijd aan natuurbeschoud. Bijna een derde van de Spaanse natuur heeft zo een beschermde status.

Nationaal Park Picos de Europa

Het NP Picos de Europa is een door UNESCO beschermd gebied en was het allereerste nationale park in het land. Het heeft deze status sinds 1918. De bergketen ligt

in de regio's Cantabrië, Castilië en León en Asturië. Het gebied is zeer populair onder bergwandelaars en mountainbikers. Die bezoeken bijvoorbeeld de gletsjermere van Covadonga of gaan wandelen boven bij de kabelbaan van Fuente Dé. Omdat de hoogste toppen de 2.500 meter overstijgen en vlakbij zee liggen, kun je er veel mist en regen verwachten. Maar het ongelooflijk weelderig groene en ruige landschap met mooie gletsjermere, watervallen en bossen maakt dit meer dan goed.

Nationaal Park Ordesa y Monte Perdido

Dicht bij de Franse grens, en net als NP Aigüestortes (zie verder in dit artikel) in de Pyreneeën, zit Ordesa vol met natuurlijke attracties zoals rivieren, watervallen, gletsjermere en hoge massieven – de droom van een avonturier. Geniet van activiteiten van informeel wandelen tot bergbeklimmen, raften en kajakken. Er zijn een aantal routes uitgezet, zodat je er op alle niveaus met een gerust hart kunt wandelen.

Nationaal Park Aigüestortes i Estany of Aint Maurici

Het Nationale Park Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, in het hart van de Pyreneeën, is het nationale park van Catalonië. Er zijn vijf routes die de 41 vierkante mijl doorkruisen met hoogtepunten zoals de ruim 200 meren

en de Els Encantats-berg. De berg zou het silhouet zijn van twee jagers die vervloekt waren door de goddelijke krachten toen ze op gemzen gingen jagen. Dit natuurgebied is ook bekend om zijn vele watervallen en gletsjermereen.

Nationaal Park Guadarrama

Nationaal park Guadarrama is een van de jongste nationale parken van Spanje en ligt niet ver van Madrid. De nabijheid van de hoofdstad maakte van de Sierra de Guadarrama het perfecte decor voor landschapschilderkunst, literatuur, architectuur, film en zelfs educatieve activiteiten. Dit berggebied verschijnt als landschapsachtergrond in de meest relevante koninklijke portretten van de Spaanse meester Velázquez. Als je van avontuurlijke activiteiten houdt, biedt dit park een scala aan activiteiten, van wandelen tot skiën.

Nationaal Park Monfragüe

UNESCO heeft Monfragüe Nationaal Park in Extremadura in 2003 uitgeroepen tot biosfeerreservaat. Het heeft een ongelooflijk diverse verzameling flora en fauna, en vogelaars komen daar samen om de zwarte ooievaars, adelaars en gieren te zien die er hun al dan niet tijdelijke thuis hebben. Door het prachtig bewaard gebleven landschap is het ook een heerlijke plek om naar de sterren te kijken. De enige stad in het park is Villareal de San Carlos, met een bezoekerscentrum en de Feria Internacional de Turismo Ornitológico de Extremadura (FIO).

Cabañeros Nationaal Park

Cabañeros Nationaal Park dankt zijn naam aan de hutten die traditioneel door herders en houtskoolbranders werden gebruikt als tijdelijke schuilplaats voor hun werk in het

veld. Deze hutten hebben een kegelvormig dak met omringende planten en werden gebruikt door de inwoners van Montes de Toledo. Het is uitzonderlijk vanwege zijn bedreigde Iberische mediterrane fauna en fossielen van meer dan 500 miljoen jaar oud. Het park is het hele jaar door geweldig en naast de wandelroutes kun je ook de nabijgelegen steden en het bijbehorende culturele erfgoed verkennen.

Nationaal Park Tablas de Daimiel

Nationaal park Tablas de Daimiel ligt relatief dicht bij Cabañeros NP en is een wetland en natuurreservaat. Het is een rustplaats voor veel soorten trekvogels. Sommige overwinteren hier. Er zijn vogelexcursies te boeken onder begeleiding van gidsen. Dit kleinste van de Spaanse nationale parken ligt aan de Ruta de Quijote (Don Quichot-route).

Nationaal Park Sierra Nevada

Een van de drie nationale parken in Andalusíë, de Sierra Nevada, is het grootste nationale park van Spanje. Het is de thuisbasis van de hoogste toppen van Spanje, de berg Mulhacén (3.479m) en de Veleta (3.398m) en van het zuidelijkst gelegen ski-station van Europa. Naast wintersport tussen november en mei, wordt er veel gewandeld. Er zijn veel andere avontuurlijke activiteiten beschikbaar en het park is een geweldige plek om vogels te kijken.

Nationaal Park Sierra de las Nieves

Dit is de jongste van de Spaanse nationale parken en werd pas in 2019 als zodanig op de lijst geplaatst. De Sierra de las Nieves ligt achter Marbella aan de Costa del Sol en omvat plaatsen als Ronda, Tolox en Ojen. Het heeft een uitgebreid en complex labirint van grotten en ondergrondse tunnels, de zwavelhou-

dende en geneeskrachtige baden van Tolox en een schat aan botanische variëteit.

Nationaal Park Doñana

Doñana Nationaal Park wordt beschouwd als een van de belangrijkste wetlands van Europa en heeft twee primaire ecosystemen: dennenbossen en mediterrane struiken en met klei omzoomde moerassen. Het park heeft ook de hoogste biodiversiteit in Europa, waaronder de Iberische lynx, keizerarend en spoorschildpad en honderden andere. Naast nationaal park is het ook een Werelderfgoed en een biosfeerreservaat. Je kunt er genieten van een scala aan rondleidingen. Het park is alleen toegankelijk onder begeleiding van gidsen.

jaar 2019. En de tot nu toe geregistreerde cijfers tonen aan dat Spanje hard op weg is dat aantal in 2024 te overtreffen.

Bovendien kwamen er toeristen met een grotere koopkracht. In reële termen (de inflatie niet meegerekend) besteedden die gemiddeld 2,2% meer per dag. Dit vertaalde zich in een hausse in de dienstensectoren die verband houden met de toeristische sector. Volgens de analyse van de Bank van Spanje verklaren die "ongeveer de helft van de totale groei – van het bbp – in 2023."

Toerisme in Spanje verandert

De vrees van de toeristische sector was dat toeristen Spanje meer en meer links zouden laten liggen vanwege de veelvuldiger voorkomende periodes van extreme hitte. Een andere waarheid komt nu echter boven drijven. Toeristen bezoeken Spanje nu vaker in andere jaargetijden en in de hete maanden ontvangt het koelere noorden meer bezoekers.

De intensivering van het toerisme in de koelere maanden en in minder druk bezochte gebieden heeft geleid tot een recordaantal van 85,2 miljoen bezoekers in 2023. Dat was 2% meer dan in het tot dan toe geldende record-

Diversificatie als successleutel

De Spaanse centrale bank analyseerde in een woensdag gepubliceerd document de redenen achter deze toeristische opleving na het herstel van het pre-pandemische niveau. Van de verschillende oorzaken werd "de grotere diversificatie", zowel in tijd als geografie, als belangrijkste aangewezen. "Er is een sterkere groei van het toerisme in de noordelijke kustregio's zoals Cantabrië en Asturië en in de koude herfst- en wintermaanden. Daarnaast kunnen geopolitieke conflicten in het Midden-Oosten ook een positieve invloed hebben op de toeristenstroom", aldus de Spaanse Bank in het rapport.

Vino Mio

Elke vrijdag flamenco lunch met Paella voor 20€

Alleen met reservering

Tel. 0034 952 60 90 93
www.restaurantevinomio.es

InSPANJE.nl

**SPAANS NIEUWS EN
PRAKTISCHE INFORMATIE
OVER LEVEN IN SPANJE**

InSPANJE.nl

Kuiper
DE INTERNATIONALE VERHUIZER

Van Houten Industriepark 12
1381 MZ Weesp
Nederland

+31 (0)294 418080
info@kuiperbv.nl
www.kuiperbv.nl

Internationaal verhuizen

Kuiper De Internationale Verhuizer verzorgt uw internationale verhuizing tot in de puntjes. Wekelijks rijden er luchtgeveerde verhuisswagens naar en vanuit onder meer Frankrijk, Spanje, Portugal, Zwitserland en Italië.

- Eigen (Nederlandstalige) vestigingen in heel Zuid-Europa
- Wereldwijd betrouwbaar en ervaren agentennetwerk
- Moderne opslagfaciliteiten in Nederland en op de bestemming
- Tevens frequent op andere Europese en Overzee bestemmingen
- Door combinatielading gunstige en concurrerende tarieven!

**ERKENDE
VERHUIZERS**

IAM
INTERNATIONAL
MOVING ASSOCIATION

FEDEMAC
EUROPEAN MOVERS

*U pakt uw koffertje...
wij de rest!*

BELANGRIJKE ADRESSEN

WAAR NEDERLANDS WORDT GESPROKEN

HUISARTSEN

Torremolinos, Frank Buster tel: 952380279
spoed tel: 608658338
Torremolinos, J.O. Landman tel: 952388872
spoed tel: 606 939 812
Alhaurin el Grande, I.Ch.M.van Meer tel: 952597230
Nueva Andalucia, Carlos Azcona tel: 952810154
Nerja, Rik Heyman tel: 952526775 spoed tel: 619502151
El Morche, Bernadette Veeger tel: 952532065
spoed tel: 617913196
Fuengirola, Henri Guemal tel: 952461992
Fuengirola, Frank Buster tel: 952473170
spoed 608658338

TANDARTSEN

Fuengirola, Centro Monte Blanco tel: 952475972
Torremolinos, Centro Monte Mar Snezana Kools
tel: 661470111
Nueva Andalucia, Centro Romano tel: 952817110
Marbella, Wouter Teng tel: 952827392

FISIOTHERAPEUTEN

Marbella, centro RODA, Robine van den Berge
tel: 952777605/639926228
Calahonda, Stanley Groot tel: 952933975
Nerja, Holandesa tel: 952526881
Mijas-Mijas Costa, Mariëlle de Bruin tel: 670663910

ORTHOPEDIE/MEDISCH PEDICURE/PODOLOGIE

Nerja, Henry en Linda Chatelin tel: 695481082/658773857
Désirée González Bossaers, La Carihuela
951339219

OSTEOPATHIE

Mijas-Mijas Costa, Mariëlle de Bruin tel: 670663910

THUISZORG

Costa del Sol, Bep van de Bremer tel: 687487291
Costa del Sol, Anneke Verhoeff tel: 952025104/619287481
Algarrobo, Miranda van Poortvliet van Tiel
tel: 618552919

UROLOOG

Marbella, Wim de Bruyn tel: 619992369

AUDICIEN/HOORKLINIEK

Arend Eikelboom komt bij u thuis. T 634 825 255

MASSAGETHERAPIE

Anna Dorenbos, Massage Practice Tendo M 632 972 680

KRAAMZORG

Esther de Vries. Email: esdevries6@hotmail.com, 677 362 317

ADVOCAAT

Espejo, Saavedra & Van Den Boogaard Abogados
Wilma van den Boogaard tel: 676118136.

NOTARIS

Marbella, Hak & Rein Vos Juridisch adviseurs en notarissen
tel: 956 020 564

UITVAARTBEGELEIDING

Europe Funerals - 690 341 198 / 616 460 069
Arno Wiering, Budgetfuneral - 672 980 893

FINANCIËEL

HUGO INVESTING, Ned. bank, tel. 952 92 40 11
JOCASE Fiscal y Laboral Petra Lagrand tel: 952665214

DIERENARTSEN

Estepona, Marcel Vet tel: 952795049
Estepona, Nazli Kreft tel: 952804165
Nueva Andalucia, André Evers tel: 952906626

PSYCHOTHERAPIE/COUNSELLING/COACHING

Maryna Khorolska, tel. 657198928, +31617664825
Gerlinda Smit, Málaga, email: gerlinda.smit@live.nl

NEDERLANDSE TROMBOSEDIENTST

Torremolinos, tel: 952389941

OFFICIELE VERTALERS

Conchita Siedenbueg 0034 639165245
Els Myngheer 0034 650247256
Wilma van den Boogaard 0034 676118136

ANWB

Barcelona, Alarmcentrale, tel: 934781888

NEDERLANDS TAAL-en CULTUURONDERWIJS

Parasol. (Voor kinderen van 3-18 jaar) tel: 649335336

OECUMENISCH CENTRUM LUX MUNDI

Hulp op medisch en sociaal gebied. Ned. bibliotheek.
Verhuur van krukken en rolstoelen.
Fuengirola, tel: 952474840
Torre del Mar, tel: 952543334

NEDERLANDSE AMBASSADE Madrid, tel: 913537500
dag en nacht.

Twée zeer contrasterende heren en hun happy huwelijk: André en Maurice

Toen we samen naar Mijas-golf reden, zei Annelies: 'Het zijn wel twee zeer verschillende persoonlijkheden die we gaan interviewen.'

'Les extrêmes se touchent', antwoordde ik. 'Ik geloof dat dit een bijzonder verhaal zal worden en dat ze allebei veel te vertellen hebben.'

André wachtte ons al op bij de poort van de urbanisatie Wij werden door Maurice binnengelaten in hun ruime appartement. Meteen na de begroeting bij de deur vroeg hij: 'Binnen of buiten zitten?' 'Buiten!' antwoorden wij tegelijkertijd.

We waren meteen enthousiast over het overweldigende uitzicht. Eindeloze groene golfvelden met erachter de bergen Na de koffie, thee en taartjes viel Annelies maar meteen met de deur in huis met de persoonlijke vraag: 'Hoe hebben jullie elkaar ontmoet?' 'Online', vertelden ze, 'Niet met een dating-programma maar via ICQ (I seek you - een communicatiesite voor mensen met dezelfde interesses).

Hun gezamenlijke interesse was reizen, bij voorkeur naar Amerika en Kenia. Ze zijn allebei naar deze landen geweest Ze hebben elkaar in 2001 de eerste keer ontmoet en 2002 zijn ze gaan samenwonen. 20 jaar later zijn ze getrouwd.

Ze hebben inderdaad een heel verschillende achtergrond. Maurice is geboren in

Scheveningen. Zijn moeder kwam in 1947 in Den Haag aan met een transportboot. Na de Japanse bezetting, zoals zoveel Indische Nederlanders moesten ze vluchten vanwege de Bersiap. - de vrijheidsstrijd om Indonesië. Het huis van de oma van Maurice' (zij was weduwe met zeven meisjes) was telkens geplunderd door bendes en de meisjes werden met verkrachting bedreigd. Maurice vertelde dat ze bijna geen bagage hadden en in Egypte tweedehands kleding kregen, die geschikt was voor het Nederlandse klimaat. Ze kwam met haar zusjes terecht in een "contractpension". Erg enthousiast waren ze niet over de ontvangst. Ze werden vaak uitgemaakt voor dubbele bonnenvreters. Zijn moeder was Indische en zijn vader een echte Limburger. Hij kwam uit het witte

stadje Thorn en in plaats van de Japanse bezetting maakte hij de Duitse bezetting mee. Het huis van zijn vader was een soort veilig doorgangshuis voor Joodse vluchtelingen. De ouders van Maurice hebben elkaar ontmoet toen ze allebei werkten bij de KLM in Den Haag. Maurice's moeder was een van een tweeling en de twee zusjes waren altijd samen. De oma van Maurice noemde de twee meisjes altijd tweel omdat ze altijd samen waren. Het was dus heel moeilijk voor Maurice's vader om een keuze te maken. Uiteindelijk koos hij Maurice's moeder omdat zij beter kon dansen. Maurice en familie zijn 12 keer verhuisd en geëmigreerd naar Californië, later werd vader uitgezonden naar Brussel, waar Maurice ook 10 jaar woonde.

Maurice noemt zijn opleiding en scholing een mobiele mengelmoes. Hij studeerde aan de internationale school in Brussel. Daarna studeerde hij Politieke Wetenschappen, met een Master in Bestuurskunde aan de California State University in Fullerton, Zuid-Californië.

En toen ..lekker een jaartje reizen...

Al liftend en werkend bezocht hij Zuidoost-Azië, Australië en Nieuw-Zeeland. Een van zijn baantjes was graansorteerder. De kwaliteit van de korrels was verschillend en dat bepaalde de prijs. Hij werkte samen met Aborigines en was de enige buitenlander die een kamer deelde met een Aboriginal. Op mijn vraag naar verschil in levensstijl vertelde Maurice dat er soms een enorme kangoeroestaart in de koelkast hing, die zes uur moest koken voor hij gaar was. Dat betekende heel laat eten. De tijd werd gevuld met drinken, met als gevolg nogal eens ruzie en discriminatie aan de hand van de witte Australiërs tegen de Aborigines.

Terug in Amerika kreeg hij een baan als begrotingsadviseur bij de gemeente Fullerton. Hij woonde bij zijn tante in Brea, Californië en ging weer studeren. Frans op de California State University in Long Beach, met een studiebeurs, aangevuld met allerlei bijbaantjes. Verhuizer, coördinator van een ijsbaan etc. Hij zette zijn studie voort ('ze noemden mij de eeuwige student') aan de Sorbonne in Parijs. Daar deed hij volop mee met de protestacties. Bij een politieblokade ontplofte er zelfs een traangasbom vlak bij zijn oog!

Hierna ging hij op zoek naar een baan. Hij kreeg een aanbod om leraar Spaans te worden, midden in de Amerikaanse woestijn, waar de bevolking nog zeer conservatief was... Niet dus! Toch maar naar Nederland. Hij solliciteerde als leraar aardrijkskunde, geschiedenis en wereldpolitiek aan de internationale school in Maastricht met leerlingen uit zo'n honderd verschillende

landen. Maar hij moest eerst in militaire dienst dus er werd een advocaat ingeschakeld om hem onmisbaar te verklaren zodat hij niet in dienst hoefde. Hij kon er direct beginnen.

Hij werkte daar nog ruim vierendertig jaar met veel plezier. Hij werd ook coördinator en richtte een Amnesty International club op met de leerlingen om mensenrechten te promoten. Elk jaar moesten de leerlingen in een VN simulatiespel een ander land uitbeelden en discussiëren over wereldpolitiek.

In juni 2022 is hij hiermee gestopt om met André naar Spanje te gaan, waar ook twee van zijn drie zussen wonen. Hier is hij actief, onder andere als president van de Comunidad.

'Nu jouw verhaal, André,' zei Annelies...en dat verhaal klonk als een sprookje. 'Ik zocht al heel lang naar een kabouterijtje in het bos. Heel even vond ik er een in Griekenland, een fotograaf. Maar samenwonen? Toch maar niet. En toen kwam ik in 2002 mijn elfje uit Eijsden tegen. Heel voorzichtig, als twee egeltjes kwamen we elkaar nader en in 2022 zijn we getrouwd.'

Zijn vader, een huisschilder, is als een oorlogsheld gestorven. Hij is in Schaesberg op zijn fiets gestapt en dwars door de Duitse linies naar het geallieerde leger in de Ardennen gereden omdat hij mee wilde helpen Nederland te bevrijden. Onderweg speelde hij mondharmonica voor onderdak en eten. Hij was geen officiële soldaat, kreeg geen soldij, wel te eten en werd aangesteld als hospik. Hij moest op het slagveld lijken en zwaargewonden ophalen.

12 september 1944 heeft hij samen met de 30st Old Hickory Division Mesch als 1e

gemeente in Nederland bevrijd.

Na de oorlog is hij nooit meer de oude geworden. Hij had de meest afschuwelijke situaties meegemaakt en kreeg niet, zoals vele anderen, zijn verdiende waardering. André vond dat zo onrechtvaardig, dat hij via de media (krant en TV) een herdenkingsdienst met officiële toespraken heeft georganiseerd, eindigend met het lied "Old soldiers never die".

Zelf ging André na de kweekschool werken in Brunssum op de Nutsschool, daarna op de huishoudschool, leraar Frans en gymnastiek. Het ging hem goed af, 'Altijd rustig blijven, nooit je stem verheffen, op je stuk blijven staan én... humor!' Na enige jaren werd hij waarnemend griffier bij de rechtbank in Maastricht. Hij moest bijvoorbeeld, als de politie een inval deed in een illegaal naaiatelier, alles noteren!

Daarna toch weer terug naar het onderwijs, op een school voor moeilijk lerende

kinderen. Hier hadden de leerlingen weinig toekomstperspectief en de ouders weinig respect voor de leerkrachten. Soms kwam er een boze moeder - met krulspelden in het haar - verhaal halen. Hij heeft hier met plezier zestien jaar gewerkt.

Zijn moeder is geboren in Polen, samen met haar ouders en haar broer gingen ze in 1939 op weg naar Nederland gevlucht voor de Duitsers. Haar broer ging met zijn motor alvast op weg naar Nederland waar de vader van zijn moeder in de mijn ging werken. Haar broer heeft Nederland nooit bereikt, opgejaagd door de Duitsers is hij tegen een boom gebotst en overleden.

Pas in 1946 kreeg mijn moeder bericht van het Rode kruis dat haar broer was overleden. Haar vader is later aan stoflongen (ziekte van mijnwerkers) overleden.

In Brunssum waar haar ouders en mijn moeder gingen wonen was een grote Poolse gemeenschap. Zelfs een Pools gemeenschapshuis waar vele activiteiten plaats hebben gevonden.

André werd in 2011 ziek, een bacterie in de longen, de kansasii bacterie veroorzaakt door de vervuilde lucht in de mijnstreek. Na zijn laatste test middels een röntgenfoto, bleek dat de bacterie uit de longen verdwenen was. Hij heeft 1 jaar lang 18 pillen per dag moeten slikken. Op de afsluitende foto op verzoek van de longarts werden witte vlekjes gezien. Hij werd door de longarts doorverwezen naar een internist. Het bleek leukemie te zijn (CLL) in zijn geval een zeldzame vorm van leukemie.

Volgens de oncoloog was er niets aan te doen, hij kon niet geopereerd worden. Men besloot over te gaan tot target therapie en

moest 5 pillen per dag slikken... Deze pillen waren tot voor kort alleen in Nederland verkrijgbaar, 2x per jaar moet hij naar Maastricht voor controle etc. Hij kwam nl niet in aanmerking voor reguliere chemo therapie, vanwege de zeldzame vorm van zijn CLL.

Hij hoopt deze medicatie binnenkort ook in Spanje te krijgen van een Spaanse oncoloog. Dankzij de Spaanse frisse lucht, de temperatuur en de relaxte levensstijl voelt hij zich nu beter. In 2022 zijn ze in zes etappes naar Spanje gereden op weg naar hun appartement dat ze inmiddels gekocht hadden. De eerste keer dat ze het appartement zagen in 2021 hebben ze het direct gekocht! André's motto is: 'Tel je zegeningen!' Met zo'n uitzicht kan ik dat helemaal begrijpen. Hij is inmiddels vice voorzitter van de NCCS. Maurice zit in een discussiegroep en in een commissie die examens over wereldpolitiek beoordeelt. Annelies heeft nog een laatste vraag: 'Willen jullie hier de rest van je leven blijven?' André: 'In principe, ja!'

Maurice is nog erg gebonden aan zijn Indische achtergrond. Hij bezoekt zo vaak mogelijk de Pasar Malam en denkt over een Indisch verzorgingsstehuis.

Bij de wandelclub heb ik ze voor het eerst gesproken en toen dacht ik meteen: 'Dat wordt een interessant interview'. En volgens mij klopt dat. Heren, nog heel veel gezonde en plezierige jaren hier!

EVW/AK

HUISSTIJL & LOGO'S · POSTERS · ADVERTENT **KOMEDIA**

stand out
from the crowds!

DESIGN
WITH A
PUNCH

INFO@KOMEDIA.ES - TEL: 722 451 409

Ben Kunst Real Estate | Dreamhomes Costa del Sol

Always the Sun

Zowel bij aankoop als verkoop
van uw huis of appartement
deskundig en vertrouwd
voor het gewenste resultaat

Tel.: (+31) 611 275 799 / (+34) 637 247 474 - Email: ben@benkunst.es - www.benkunst.es

The Family Bar
Hollands eetcafé

PANNENKOEKEN - SHOARMA - SOEP
SNACKS - PASTA'S - BELEGDE BROODJES
SPARE RIBS

PUERTO DEPORTIVO LOCAL 317 | TEL 952461641

JOCASE

ACCOUNTANT - FISCAAL ADVISEUR

Spaanse belastingen, residenten en niet-residenten

Begeleiding aan/verkoop van onroerend goed

Registratie vakantie-appartement voor verhuur

Nalatenschappen en Spaanse testamenten

Oprichting van Spaanse firmas

Bedrijfs boekhoudingen en Arbeidscontracten

José Antonio Carrasco Serrano

c/ San Pancraccio 1, Ed Pilarin 1B

29640 Fuengirola

Telf. 952665214

asesoria@jocase.es

Vliegertjes & Mini-advertenties

Heeft u iets te koop of een dienst aan te bieden? Met een vliegertje kunt u dit onder de aandacht van de lezers van de Vliegende Hollander brengen. Leden van de NCCS hebben de gelegenheid om één keer per jaar gratis een korte aankondiging (vliegertje) te plaatsen.

Vliegertjes

Een vliegertje bestaat uit ca. 40 woorden en u kunt dit middels een mailtje aan de redactie opgeven: redactie@nccs.es.

Mini-advertenties

Mini-advertenties kosten € 75 per jaar. Opgeven bij advertentie@nccs.es

Spaanse les aan huis voor alle leeftijden door ervaren Nederlandssprekende docent (M.O Spaans). Ook kan ik u bijstaan als tolk/vertaler. Ook Skype. Bel 637528456 marichecampos@hotmail.com

BOEKEN in Nederlands in nieuwstaat 10 euro per stuk. J. D. Robb, Karin Slaughter, James Patterson, Lisa Gardner en Nicci French. Tel/WhatsApp: 633 54 07 72 of email:ellyprivado@gmail.com (Benalmadena)

TE HUUR prachtig appartement, direct aan het strand van Benalmádena. Voor vakanties of overwinteren. NCCS-leden 20% korting. Meer info: perlacosta.com. Tel. /whatsapp: +34 722 451 409 of +31 619 319 713

TE HUUR vakantieappartement op de 2e verdieping. Woonkamer, open keuken, 2 slaapkamers, 1 badkamer (max: 4 personen) Groot terras, direct aan zee in Los Boliches, (Fuengirola). Mobil 0031653646945

PERSONAL distant assistant biedt ondersteuning op het gebied van officemanagement, projectmanagement, event-management, secretariële werkzaamheden en online marketing. Neem vrijblijvend contact op met Chantal: personaldistantassistant@gmail.com / +34611072548. Zodat u zich weer kunt focussen op uw core business!

Cantonees restaurant 'Gran Mundo'

Av. Isabel Manoja 24
Torremolinos
Ook vegetarisch menu! T: 952 37 54 09

Kijk voor Evenementen op website

Op de website van de Nederlandse Club Costa del Sol kunt u aankondigingen van evenementen lezen of korte verslagen en foto's bekijken. Wwww.nederlandseclub.nl

KERKDIENTEN VAN DE NEDERLANDSE INTERKERKELIJKE GEMEENTE AAN DE COSTA DEL SOL

Torremolinos: Op de eerste verdieping in het Holland Huis, Avenida Carlota Alessandri 12, tegenover Hotel Royal EL Andaluz

Vanaf zondag 3 september 2023 t/m juni 2024

Fuengirola: in de Scandinavische toeristenkerk aan de Paseo Maritimo 77 aanvang 9.30 uur en na oktober 2023 in **Torremolinos:** in het Holland Huis aanvang 11.30 uur

Meer informatie: bij de scriba Tel: 952 472 327 of mail: ghildering@gmail.com
Website: www.nigcds.nl

zinnenprikkelende gerechten

GASTROBAR LA BULLA

Estepona is tegenwoordig een stad van allure en de autoluwe boulevard is prachtig. We hadden dan ook het geluk dat er een tip binnen kwam van een restaurant aan de boulevard zodat we er een uitje van konden maken. Mooi is ook dat je de stad niet in hoeft, je hoeft alleen maar de garage onder de boulevard binnen te rijden.

Het was een winderige dag dus lieten we het terras voor wat het was en in het restaurant was de sfeer verrassend gezellig. Modern en sfeervol. De kaart is er uitgebreid, je kunt er 'picoteos' bestellen, 'ibericos', 'tapas', salades en gerechten om te delen. Speciaal is de lijst met gerechten van tonijn. Deze wilde, rode tonijn wordt voor de Spaanse kust gevangen bij Almadraba in Cádiz. Bijzonder is dat de vis op een wijze wordt gevangen van voor de Romeinse tijd. Op deze manier wordt de natuur gerespecteerd. Tenminste zo staat het op de menukaart te lezen.

Je kunt ook kiezen voor een voorgerecht, een hoofdgerecht en een nagerecht en dat deden wij. Na het serveren van de drankjes en het bestellen van onze keuze, kregen we een schaalje echt lekkere olijven. Bij een restaurant als dit zou een amuse ook passend zijn maar het was prima. Later werd ook nog 'pan rustico' met boter gebracht. Dit zagen we wel op de rekening terug. Wat opviel was dat de sfeer ontspannen en prettig was mede door de leuke achtergrondmuziek. Al snel kwamen onze voorgerechten op tafel: Taco Bao:

een soort gestoomd broodje gevuld met ananas, rode ui en spare-rib vlees zonder de ribbetjes. Met het kruidige toefje en het grove zeezout er bij was het heerlijk hartig. Verrassend was de canellon de aguacate. Deze was gevuld met rode tonijn en afgemaakt met kruidenolie en dun gesneden granny smith. Deze contrasterende smaken pasten wonderlijk goed bij elkaar en het was een prachtig opgemaakt gerecht. Bijzonder was ook de ravioli van verse pasta gevuld met peer, geroosterde walnoot en romige pesto in een

emulsie van de zoete Pedro Ximenez uit Jerez. De pasta was al dente en de vulling overheerlijk. Het laatste voorgerecht dat we proefden was de Hakao de langostinos met mayonaise op basis van de schalen van de langoustines. Dit was verrukkelijk. Wat een smaak sensaties!

De hoofdgerechten staken bijna gewoontjes

af tegen al die smaken en texturen waarmee we onze tong al gestreeld hadden. Buitengewoon was de sashimi van rode tonijn. Echt een aanrader en een reis waard. De tonijn combineerde uitstekend met het zeewier en de korrelige structuur van de 'kaviaar', maar de wasabi was te overdadig, liever dan wat meer van die 'kaviaar'. De carillada (varkenswangetjes) werden opgediend met teriyaki-saus en puree van gele Peruviaanse aardappelen met gele chili en limoen. Ook heel origineel en heel smakelijk. Waar we veel meer van verwacht hadden was van de churrasco van 22 uur lang op lage temperatuur gegaard rundvlees. Het bestond voor 75% uit vet dus bleef er maar weinig van het smakelijke vlees over. De hamburger die we bestelden was prima in orde. Het broodje was lekker en toch net anders dan het gemiddelde broodje.

Hoewel we al heerlijk gegeten hadden wilden we toch nog de gaatjes vullen met een nagerecht waarbij op de kaart aangegeven was welke dessertwijn daarbij paste. Origineel en lekker zoet was de tarta Snickers met ijs en macadamia nootjes. Zoals verwacht smaakte het naar de bekende reep. De canalla de chocolate was een voltreffer met 7 chocolade texturen. Minder origineel maar super lekker was de appel-kruimeltaart met ijs en karamelsaus. Al met al waren wij die middag heel aangenaam verrast door die heerlijke en met zorg opgemaakte gerechten. De bediening was goed maar een beetje kil en onpersoonlijk, naar ons gevoel kan hier nog wat aan geschaafd worden zodat dat onderdeel in balans komt met de fraaie en heerlijke gerechten.

De kosten inclusief zeven drankjes en water waren voor vier personen € 189,90.

Gastrobar La Bulla, Plazoleta Ortiz - Avda. España, 38, Estepona Tel: 952 80 65 75

Carillada

Sashimi rode tonijn

Type restaurant: wereldkeuken , tapas- en cocktailbar. Gespecialiseerd in tonijn gerechten

Prijs/kwaliteit: *****

Entourage: *****

Bediening/gastheerschap: ***

Omgeving/locatie: *****

De Smaakmeesters beoordelen iedere uitgave van DVH een restaurant. Vaak zijn we door anderen getipt. Het hoeft niet duur te zijn als het maar origineel is en goed in zijn soort. Heeft u ook iets ontdekt? Stuur ons uw tip: redactie@nccs.es.

Bent u van plan uw woning te verkopen aan de Costa del Sol?

Staat uw woning te koop, maar komt er niemand kijken?

STARTGROUP verkoopt gemiddeld **25** woningen
per maand tussen Torremolinos en Marbella!

Naast een **uitgebreide en gerichte marketingstrategie** bieden wij u
het volgende pakket services aan:

- Video van uw appartement of villa
- Plattegrond

- Professionele foto's
- Nederlandstalige afhandeling

Wacht niet langer en kom langs bij één van onze kantoren voor een
vrijblijvende taxatie van uw woning! U kunt natuurlijk ook telefonisch,
via e-mail of via onze website een afspraak maken.

Pascal van der Woude

Peter Stilma

STARTGROUP,
de enige nederlandstalige
makelaar met 3 kantoren
aan de Costa del Sol!

CALAHONDA

TORREQUEBRADA

LA CALA DE MIJAS

U kunt voor meer informatie
contact opnemen met onze
nederlandstalige verkopers:

peter@startgroup.com
pascal@startgroup.com

STARTGROUP.COM

+34 952 90 48 90

In de rats...

Zwervend door Spanje, Nederland en Marokko met zo'n camper kom je natuurlijk van alles tegen. Meestal zijn dat buitengewoon gezellige ontmoetingen, maar soms is daar ook onaangenaam en ongewenst gezelschap bij.

Kortgeleden kwam ik er achter dat zulk gezelschap zich in mijn rijdende huisje had gevestigd. De zak met hondenvoer was aangevreten en her en der lagen kleine zwarte muizen/ratten keuteltjes.

Nou heb ik in mijn studententijd wel wat leerexperimenten met ratten gedaan en ben er dus helemaal niet bang voor. Zijn best slimme en aardige beestjes. Maar in mijn camper moet ik ze niet hebben, want ze vreten alles - maar dan ook alles - kapot. Met name de kabels en de electronica is behoorlijk kwetsbaar.

Toen het bestaan van deze rat/muis mij duidelijk was, heb ik toch maar snel een professioneel 'Contra Plagas' bedrijf ingeschakeld. Zij kwamen min of meer met gillende sirene dezelfde middag het probleem bestuderen.

Het bleek om een boomrat te gaan. Niet gevaarlijk op zich en geen carnivoren - ze zitten vooral in allerlei bomen die zaden dragen. En al gauw was duidelijk hoe hij via een piepkleine opening naar binnen gekomen was en inmiddels al flink wat schade had aangebracht op moeilijk bereikbare plekken.

In Spanje leven volgens een voorzichtige schatting van EZSA Sanidad Ambiental leven zo'n twintig miljoen 'ratas' wat neer komt op vier ratten per tien inwo-

ners. Daarmee zijn de ratten op de kakkerlakken na het grootste probleem wat betreft ongedierte op het Spaanse vasteland.

Normaal gebruikt dit bedrijf ratten- en muizen vallen om de dieren te verwijderen, maar helaas was dat in de camper met al die hoekjes en gaten niet mogelijk. Er werd dus zorgvuldig gif geplaatst. Niet leuk.

Enkele dagen later kwam het bedrijf weer terug om de inmiddels overleden rat te zoeken en te verwijderen. Dat lukte gelukkig al snel. Daarna werd de camper met een soort gas de camper van mogelijk schadelijke stoffen ontdaan, waarbij je er 24 uur niet in mag.

Uiteindelijk heeft mijn camper-reparatiebedrijfje alle schade hersteld en veel kabels vernieuwd. Bij elkaar een enorme schade... Maar ja, een hobby kost geld...

Maya Hugenholtz

De Spaanse Burgeroorlog

Nasleep

Zoals vermeld in DVH nr. 2024-2 marcheren Franco's troepen pas eind maart 1939 Madrid binnen. Op 1 april is de oorlog formeel afgelopen. Paus Pius XII feliciteert Franco: *"Wij verheffen ons hart tot God en danken uwe excellentie oprecht voor de overwinning van katholiek Spanje"*. Het is onmogelijk om het niveau van de verwoestingen ten gevolge van de Spaanse Burgeroorlog te onderschatten.

De SS Stanbrook met republikeinse vluchtelingen op naar Algiers, april 1939

Bovendien, het einde van de oorlog betekent niet het einde van het geweld, laat staan een nationale verzoening. Er volgen grootscheepse zuiveringen. Duizenden mannen die in het republikeinse leger of in een van de milities hebben gediend worden geëxecuteerd of verdwijnen in een van de 190 strafkampen waar tussen 350 000 en een half miljoen gevangenen worden geïnterneerd. Bekend zijn de verhalen van Spanjaarden die zich jaren lang op zolder of in de kruipruimte onder hun huis verborgen hebben gehouden zoals in de film 'La trinchera infinita' (2019). Het is het verhaal van een man die zich dertig jaar in zijn huis verborgen houdt. Er wordt geroddeld als zijn vrouw, die

zogenaamd weduwe is, zwanger wordt. Na dertig jaar weet iedereen in de buurt dat de verdwenen echtgenoot al die tijd in het huis heeft gewoond. Maar hij is zo gewend aan de isolatie dat hij niet buiten durft te komen, zelfs als Franco in 1969 amnestie afkondigt.

Nog eens een half miljoen Spanjaarden ontvluchten het land. De meesten komen onder erbarmelijke omstandigheden terecht in kampen in Frankrijk waar ze nauwgezet geregistreerd worden zodat velen tijdens de bezetting van Frankrijk door Nazi Duitsland gearresteerd worden en in concentratiekampen terecht komen. Tussen 6 000 en 7 000 Spaanse ballingen eindigen in Mauthausen. Kinderen worden bij hun republi-

keinese ouders weggehaald. Een aantal vluchtelingen heeft meer geluk en weet zich in een haven in zuid-west Frankrijk een plek te verwerven op de SS Winnipeg die hun naar Valparaiso, Chili, brengt. Ze worden op deze tocht vergezeld door de bekende dichter Pablo Neruda die door de Chileense president in Parijs is aangesteld als special gezant voor emigratiezaken. Vanuit Alicante vluchten duizenden republikeinen met het schip de Stanbrook naar Algerije.

Ondanks de Duitse en Italiaanse steun gedurende de Burgeroorlog blijft Spanje neutraal gedurende de Tweede Wereldoorlog (1939 – 1945). Franco en Hitler ontmoeten elkaar op 23 oktober 1940 in Hendaye waarbij Franco zijn sympathie voor de As mogendheden niet verbloemt maar verder dan lippendienst komt het niet. Een vrije doortocht van Duitse troepen door Spanje om het Engelse Gibraltar te bezetten wordt beleefd afgewezen. Ondanks de ideologische sympathie neemt Franco het zekere voor het onzekere en laat zijn troepen in de Pyreneeën versterken om een eventuele Duitse inval te ontmoedigen. Wel staat hij het aanwerven van vrijwilligers toe en de vorming van de Blauwe Divisie om tussen 1941 en 1944 tegen de Sovjet-Unie te vechten, niet tegen de westelijke geallieerden. In 1944 dwingen de Amerikanen Spanje door middel van een olieboycot de Blauwe Divisie te ontbinden en een einde te maken aan de export van wolfram naar Duitsland.

Spanje ligt in puin. Tot 1953 zijn er voedselrantsoenen. De industriële productie van

Republikeinse vluchtelingen in de Pyreneeën, op weg naar Frankrijk, april 1939.

1935 wordt pas in 1955 geëvenaard. De burgeroorlog heeft in feite de economische ontwikkeling van een hele generatie Spanjaarden tenietgedaan. Franco's ideologie stoelt grotendeels op twee begrippen van de jaren-20 van Miguel Primo de Rivera die het best beschreven kunnen worden als 'nationaal katholicisme' en 'Castiliaans centralisme', d.w.z. alle macht naar de centrale regering en een verbod op het gebruik van regionale talen, zoals Baskisch en Catalaans. Dat Johan Cruyff een jaar voor de dood van Franco zijn zoon Jordi noemt – een Catalaanse naam – is dan ook een statement van formaat en maakt hem immens populair in Barcelona. En verder: militaristisch; traditioneel; anticommunistisch; antivreedm en antiliberaal, kortom een cultische verheerlijking van een utopisch historisch Spanje dat nooit bestaan heeft.

Om de geallieerden te plezieren, die vanaf 1943 de oorlog lijken te gaan winnen, worden sommige symbolen van het fascistische regime, zoals de groet met gestrekte rechterarm, afgeschaft. Fascistische bestuurders worden paso por paso vervangen door traditioneel katholieke machthebbers. Niettemin wordt Spanje in 1945 bij de oprichting van

de Verenigde Naties (VN) op de Conferentie van San Francisco uitgesloten. In 1946 neemt de VN een motie aan waarin het haar leden aanbeveelt hun ambassades in Spanje te sluiten en de betrekkingen met het regime te verbreken. Spanje staat alleen op de wereld. Een paria staat. Alleen Argentinië – Eva Perón wordt met veel enthousiasme in 1947 in Spanje ontvangen – Ierland, het Vaticaan, Portugal en Zwitserland handhaven de diplomatieke betrekkingen. Frankrijk sluit de grens met Spanje.

In maart 1947 wordt de 'Ley de Sucesión en la Jefatura del Estado' afgekondigd. Op 26 juli 1947 wordt Spanje weer formeel een koninkrijk, maar een koninkrijk zonder koning. Franco blijft voorlopig als regent / dictator de honneurs waarnemen. Hij vindt Infante Juan de Borbón (1912 – 1993), Graaf van Barcelona en zoon van Alfonso XIII, ongeschikt. Als Franco in 1975 overlijdt, wordt de kleinzoon van Alfonso XIII, Juan Carlos de Borbón (1938) koning van Spanje.

Intussen is in Europa de Koude Oorlog in volle omvang losgebarsten. Dit is de periode van gewapende vrede tussen de communistische en de kapitalistische wereld vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog tot de implosie van de Sovjet-Unie in 1991. De Amerikanen zijn zich terdege bewust van het militaire overwicht van de Sovjet Unie en haar communistische vazalstaten. Ook in West-Europa zijn communistische partijen een machtsfactor van betekenis, zelfs in Nederland. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1946 haalt de Nederlandse CPN 16% van de stemmen, in Amsterdam zelfs 32%. De Italiaanse PCI en Franse PCF zijn jarenlang de grootste communistische partijen in westerse democratieën en maken een aantal jaren deel uit van de regering. Kortom, de weg naar het verarmde en verwoeste

West-Europa ligt open. Als tegenwicht starten de Amerikanen in 1947 – 48 een hulpprogramma voor hun Europese vrienden via het Marshall Plan. Spanje, even arm als de rest van West-Europa, wordt evenwel buitengesloten. Niettemin zijn de Amerikanen zich zeer bewust van de geografische positie van Spanje. Het land controleert de toegang tot de Middellandse Zee en het ligt ver van het IJzeren Gordijn, een mogelijk bastion achter de Pyreneeën. Het doel heiligt de middelen. De VN resolutie van 1946 wordt ingetrokken. Frankrijk heropent zijn grens in 1948 en de VS geven toestemming voor een bankkrediet. Een definitieve doorbraak van de Spaanse 'Alleingang' komt in 1953 tot stand door het Pact van Madrid met de Amerikanen met daarin drie overeenkomsten: (1) levering van militair materiaal ter waarde van 456 miljoen dollar, (2) een krediet van 1500 miljoen dollar voor de aankoop van landbouw en industrieel materiaal en (3) het installeren van vier Amerikaanse militaire bases, te weten drie luchtmachtbases in Morón (bij Sevilla), Torrejón de Ardoz (bij Madrid) en Zaragoza en een marinebasis bij Rota. Het Franco regime is gelegitimeerd. Toelating tot de VN volgt in 1955.

Ongeveer tegelijkertijd, zeg begin jaren-50, vertoont het Franco regime de eerste barstjes. Er zijn stakingen en studentenbewegingen radicaliseren in toenemende mate, culminerend in botsingen tussen studenten en Falangisten in februari 1956. Monarchistische en katholieke ministers, inclusief de Minister van Onderwijs, die steun hebben betuigd aan de studenten, worden vervangen door extremere Falangistische hardliners. De strijd tussen falangisten en meer verlichte katholieke en monarchistische machthebbers en het politieke isolement beginnen tegen het einde van de jaren-50 hun tol te eisen. Bovendien begint het sinds een aan-

tal jaren gevoerde autarkisch economisch beleid Spanje te ruïneren. Onder admiraal Luis Carreo Blanco – Franco's rechterhand en later bij een ETA aanslag om het leven gekomen – wordt er met hulp van Opus Dei een technocratische regering gevormd. Dankzij deze nieuwe regering gaan de industriële productie, het opleidingsniveau en de levensstandaard in Spanje met sprongen omhoog.

Franco viert zijn 25-jarig jubileum in Burgos in 1961. Schuin achter hem Doña Carmen

Spanje verandert van een agrarisch land in een staat met een industriële economie. De SEAT 600, een kopie van de Fiat 600, wordt in licentie gefabriceerd en wordt een voor Spanjaarden betaalbare gezinsauto. De snelle groei heeft politieke en sociale consequenties. Een andere factor van betekenis is de toename van het toerisme, tot op de dag van vandaag een van de economische pilaren van het land. In 1960 zijn er 6 miljoen toeristen in 2019 is er een record aantal van 83 miljoen. Spanjaarden krijgen contact met buitenlanders en worden blootgesteld aan meisjes in bikini's op het strand. In 1961 viert Franco zijn 25-jarige jubileum als alleenheerser in Burgos, zijn vroegere hoofdstad en de stad waar in 1970 de zogenaamde "Burgos-procesen" worden gehouden, waarbij 16 leden van de Baskische afscheidingsbeweging ETA worden berecht voor hun betrokkenheid bij de moord op twee politieagenten in. De processen veroorzaken internationale verontwaardiging en sympathie voor de beklaagden.

In 1966 wordt de publicatie van kranten en tijdschriften zonder toestemming van de re-

gering toegestaan en een jaar later wordt de vrijheid van godsdienst ingevoerd. Een deel van het regime, meestal jonge franquisten, inclusief de Minister van Informatie en Toerisme, Manuel Fraga Iribarna, willen de ramen open zetten: zij zijn de Aperturistas. De oude garde, Franco voorop, zijn de Inmovilistas. Zij willen de zaken laten zoals ze zijn. Onder hen bevinden zich de technocraten en Carrero Blanco, die in 1967 tot vicepresident is benoemd. De Aperturisten boeken enig succes, maar voorlopig zijn het de Inmovilistas die de dienst uitmaken.

In het voorjaar 1967 vertrek ik op mijn motorfiets – een AJS 350 cc – naar mijn veldwerkgebied tussen Marbella en Ojén. Aan het einde van de derde dag bereik ik San Sebastian, de grens van Spanje. Ik verlaat het democratische deel van Europa en rijd bij San Sebastian het fascistische Spanje binnen, het Spanje van dictator Franco. Daar gaat in die tijd toch nog een zekere beklemming van uit. Een aantal dingen valt mij onmiddellijk op: Het grote kindertal op straat en de alom aanwezigheid van agenten of militairen die een verscheidenheid aan uniformen

dragen. Er is rijkspolitie, gemeentepolitie, verkeerspolitie en de paramilitaire Guardia Civil, een soort marechaussee, met hun onafscheidelijke pistoolmitrailleurs en driehoekige hoofddeksels. Ik heb al snel in de gaten dat ze altijd met zijn tweeën zijn – de een controleert de ander. Ze gedragen zich intimiderend. Vaak valt er een stilte als zo'n Guardia-koppel een café binnenkomt. Ik heb me later laten vertellen dat ze met hun gezin in speciale kazernes wonen en elke drie jaar overgeplaatst worden zodat ze niet bevriend raken met de lokale bevolking.

In 1967 heeft Marbella 25 000 inwoners, nu 150 000. Visserij, tuinbouw en mijnbouw zijn nog belangrijke bronnen van bestaan. Toerisme staat in zijn kinderschoenen. Het Skol hotel en de Torre de Marbella zijn de enige hoogbouw. De stad is stevig in handen van een franquistische klik geleid door burgemeester Francisco Cantos en de almachtige Mgr. Rodrigo Bocanegra (1908 – 2008).

Hij is de biechtvader van doña Polo de Franco, ja wel, de echtgenote van Franco, wiens borstbeeld het Plaza de Naranjo (Sinaasappelboomplein) siert. Op de gevel van het stadhuis op hetzelfde plein staat de naam Franco en 'Arriba España'. Verder zijn er weinig uiterlijke kenmerken die naar het Franco regime verwijzen. Onder de jonge buitenlanders in Marbella wordt er in die tijd weinig over de Spaanse politiek gepraat. Ook Spanjaarden lijken het niet te appreciëren met buitenlanders over

politiek te spreken. Hun houding lijkt meer op: "Si, Franco es un hijo de puta, pero es nuestro hijo de puta". In het kort: Bemoei je met je eigen zaken.

Het gebied ten oosten van Marbella, de Chapas de Marbella, is nog leeg. Hier wordt een bouwkundig hoogstaand vakantie resort gebouwd: 'La Ciudad Residencial Tiempo Libre'. De bouw start in 1956 en het complex wordt later verder uitgebreid en verfraaid. Het is nu een beschermd monument. Hier kunnen in de Franco tijd gepensioneerde arbeiders uit

Stadhuis van Marbella

het binnenland die zich volgens het regime onderscheiden hebben kosteloos een vakantie doorbrengen. Af en toe kom ik ze tegen als ze buiten het complex een 'paseo' maken: kleine vrouwtjes in het zwart, broos als houtskool, en stevige korte mannetjes. Het complex wordt nog steeds gebruikt door gepensioneerde arbeiders uit het binnenland, maar nu van alle gezindten. Soms zijn ze in gezelschap van hun kinderen of kleinkinderen die gemiddeld

een kop groter zijn. Geen beter bewijs om de verbetering van de levensstandaard in Spanje te illustreren. In de jaren 1968 -1975 kom ik regelmatig terug en zie hoe Marbella zich in een razend tempo ontwikkelt. De bouw van Puerto Banus start in 1970. Het regime maakt zich verder populair door het bouwen van waterreservoirs die de landbouw en de groeiende kuststeden van water voorzien. Het Istán meer of Embalse de la Concepción wordt in 1972 gerealiseerd. Een ander punt van aandacht is herbebossing, onder anderen in de Sierra Alpujata bij Ojén. Op muren lees ik de enthousiasme aanmoediging: "Franco, Franco, Franco, mas árboles, mas agua!".

Franco overlijdt in 1975 en de monarchie wordt hersteld. Juan Carlos, de eerste koning, blijkt een hervormer en democraat (zie beneden) maar helaas op latere leeftijd ook corrupt en een womanizer. Politieke partijen, zelfs de communistische PCE, komen terug in het parlement.

De jaren-80 zijn in Spanje een tijd van grote veranderingen. Franco is dan wel overleden maar politie, leger, magistratuur, wetenschap en bedrijfsleven, kortom de hele sociale en economische infrastructuur, is intact gebleven.

Bij een deel van de Spanjaarden zijn er gevoelens van nostalgie. In die sfeer vindt de mislukte coup en de operaske aanslag plaats van luitenant-kolonel Antonio Tejero van de Guardia Civil en zijn kornuiten op het parlement op 23 februari 1981. De gebeurtenissen staan nog helder op mijn netvlies: Tejero komt met een getrokken pistool het parlement binnen. De diputados denken

eerst dat het een slechte grap is. Op het commando 'al suelo' en een salvo schoten die het plafond treft, kruipt iedereen onder de banken. Iedereen, behalve de communist Santiago Carillo (1915 – 2012). Spanje en de wereld kijken naar koning Juan Carlos de Borbón, hand-picked door Franco om het land na zijn dood te leiden. Hij kiest de goede kant en Spanje wordt contra el viento y la marea, zeg maar met vallen en opstaan, een liberale democratie en paso por paso een gewoon Europees land. Samen met Portugal treedt Spanje in 1985 toe tot de Europese Unie.

In dezelfde periode (1983 – 1985) woon ik met vrouw en kinderen een drietal jaren in Salamanca, de tijdelijke hoofdstad van Franco gedurende de Burgeroorlog. We merken al snel dat de Salmantino's niet zo toeschietelijk zijn als de Andalusiërs waarmee ik heb kennis gemaakt tijdens mijn Marbella tijd. De meeste inwoners van Salamanca zijn, ondanks de aanwezigheid van een eeuwenoude universiteit en de zomerrinvasie van buitenlandse jongeren – vooral meisjes – die een korte cursus Spaans komen doen, echte conservatieve noordelingen gebleven. Ze blinken uit in een soort kleinsteedse zelfgenoegzaamheid. De kerk speelt nog steeds een belangrijke rol. Voor een deel heeft dat te maken met de geïsoleerde ligging van Salamanca. Met een bevolking van zo'n 140 000 inwoners is de hoofdstad van de provincie Salamanca in 1984 een relatief rustige provinciestad.

Buitenlanders zijn er buiten het toeristenseizoen bijna niet te vinden. Wij wonen in een urbanisatie net buiten de stad. Mijn Spaanse burens zijn op het oog vriendelijke

SPANJE

mensen. Mijn 4-jarige dochter Eva speelt met het even oude dochtertje van de burens die ook Eva blijkt te heten. Tot zover niets aan de hand tot ik verneem dat haar broertje Adolfo heet en hun hond Rommel...

Ook herinner ik me een Tv serie uit die tijd met titel 'La patria de nuestros padres' over Spanje in de eerste tien jaar na het einde van de Burgeroorlog. Het valt mij op hoezeer de symbolen lijken op die van het Nazisme in Duitsland en het fascisme van Mussolini. Toeristenwinkels rondom de Plaza Mayor – het mooiste plein van Spanje – verkopen Nazi parafenalia – bij voorbeeld tinnen soldaatjes die leuke SS-ertjes voorstellen met IJzeren Kruisjes – die in Nederland absoluut taboe zouden zijn.

Ook de holocaust, een symbool voor het absolute kwaad in Nederland en West-Europa, is een blinde vlek in de psyché van de meeste Salmantino's.

Maar dit gezegd hebbende is er op het eerste gezicht in Salamanca weinig terug te vinden dat herinnert aan de Burgeroorlog. Er is een 'nationaal oorlogsarchief' waarvan de legaliteit met name door Catalonië betwist wordt omdat het overgrote deel van de data verzameld is door het Franco regime. Op de muur van de Nieuwe Kathedraal tref ik graffiti aan met Generalísimo Franco waarbij de letters op een vreemde wijze, die ik alleen van Spanje ken, met elkaar vervlochten worden..Over

de hulde aan Franco is op slordige wijze het woord GAL gekalkt. GAL staat voor Grupo Antiterrorista de Liberación, illegale doodseskaders opgericht door de Spaanse regering in de jaren 1983 - 1987 om de ETA te bestrijden. Het is 'La guerra sucia'/'Vuile Oorlog' waar men in Spanje niet graag aan herinnerd wil worden. De GAL was vooral actief in het Franse gedeelte van

Graffiti op de muur van de Nieuwe Kathedraal Salamanca: 'Generalísimo Franco victor' met daaronder iets van 'ML Hispania Gloria'.

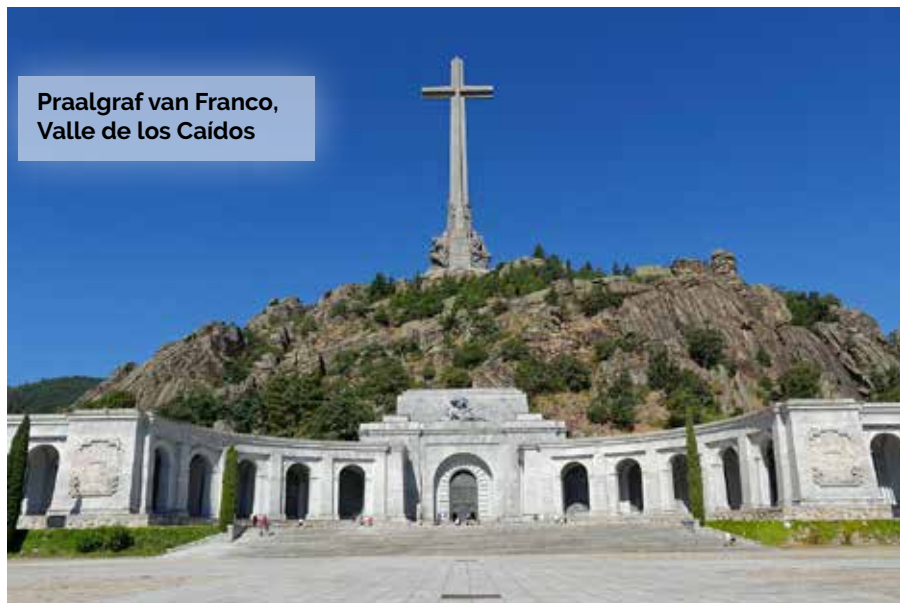
Baskenland. Het staat vast dat Felipe González, sociaaldemocraat en de toenmalige eerste minister van Spanje, op de hoogte was van het bestaan van doodseskaders maar hij is nooit formeel beschuldigd van directe betrokkenheid. Niettemin heeft hij dit ook nooit publiekelijk erkend noch de misdaden publiekelijk veroordeeld.

Tejero blijkt de laatste oprisping van het Franquisme. Het land heeft na de zuiveringen van de jaren-40 nooit over verzoening gesproken. Maar in ieder dorp weet men van elkaar aan welke kant men stond. Er is een stilzwijgende overeenkomst dat over het verleden niet meer gesproken wordt maar de sterfdag van Franco wordt in de jaren-80 nog ieder jaar herdacht door aanhangers van het oude regime. Voor een toenemend aantal Spanjaarden is het praalgraf van Franco in de Valle de los Caídos (Vallei van de Gevallenenen) een voortdurende steen des aanstoots. In het monument, gebouwd tussen 1941 en 1959 ter ere van de slachtoffers van de oorlog, liggen

46 000 mensen begraven, ook republikeinen voor zover men kon aantonen dat ze katholiek waren. Op 24 oktober 2019, na 44 jaar, wordt het lichaam van Franco op last van de regering van de socialist Pedro Sanchez verwijderd en per helikopter overgebracht naar een 'gewoon' graf in Mingorrubio (El Pardo, Madrid), naast zijn echtgenote Carmen Polo. Op de Tv verklaart Sanchez: "La España moderna es producto del perdón, pero no puede ser producto del olvido". En verder: "Un homenaje público a un dictador fue más que un anacronismo. Fue una afrenta a nuestra democracia". (Het moderne Spanje is een product van vergeving, maar mag geen product van vergeten zijn. Een eerbetoon aan een dictator was meer dan een anachronisme. Dit - praalgraaf - was een belediging voor onze democratie.

A.B. Phil Westerhof

**Praalgraf van Franco,
Valle de los Caídos**

De 19 watermolens van TORREMOLINOS

Ruim 60 jaar na mijn jeugd aan de Costa del Sol ontdek ik waarom Torremolinos zijn naam draagt. Hierdoor is mijn belangstelling gewekt voor die "andere soort molens" die ik van Spanje ken:(niet) de witte torens met een spin-wiekenkruis, maar de watermolens.

Zulke gebouwen waren niet te bekennen in en om Torremolinos, dus vroeg ik mijn vader naar de herkomst van de naam Torre Molinos... Hij had daarop geen antwoord.

Een blik op de geschiedenis van Torremolinos leert mij meer over de achtergrond van deze naam. Om de geschiedenis van de Zuid-Spaanse watermolens in een context te kunnen plaatsen las ik vele artikelen op Internet.

Water is altijd voor Torremolinos van groot belang geweest. Hierdoor zou de eerste vorm van industrie ontstaan. Aan een stroom uit de bergvoet naar de zee werden molens met waterraderen gebouwd om het water voor productieve doeleinden in te zetten en zo te voorkomen dat het ongebruikt de zee in zou stromen. Romeinen en Arabieren waren tot dit plan gekomen (tot aan ca. 1200). Mede door de stuwfunctie die deze gebouwen nodig hadden, zo is mij gebleken uit studies in onze eigen Nederlandse geschiedenis van watermolens, werd de omgeving extra vruchtbaar. Het overtollige water dat naar vijvers voor de molengebouwen toestroomde, doorweekte het land. Veel constructieve informatie kon ik putten uit het boekje over de molens van Torremolinos van Juan Palop (1970). En later uit zijn uitgebreidere boek van 2006 en de boekjes die ik cadeau kreeg van Dr. Landman, één van de Nederlandse huisartsen van Torremolinos.

In de geschriften wordt vermeld dat in de 13e eeuw de bekende (vierkante) toren – het verdedigingswerk van Torremolinos – werd gebouwd, dat tegelijkertijd (of later?) werd voorzien van een maalwerktuig genaamd Molino del Bóveda, naar de twee haaks op elkaar staande gewelfvormen binnen het watermolen-gebouw. Deze toren was blijkbaar nodig. In de geschiedenis over die tijd en op kaarten is goed te zien dat langs een groot deel van deze zuidelijkste kust van Europa, zulke torens zijn neergezet. Later ontstaan in de directe omgeving van deze toren van Torremolinos nog twee watermolens, de Molino De La Torre en de Molino Del Rosario. Onduidelijk is of er nóg één was: de Alto De Rosario in die zelfde nabijheid.

Een van de studies zegt: "De kwetsbaarheid van het territorium vanaf de zee, blijkt uit de opeenvolgende golven van indringers uit Noord-Afrika. Dit leidde rond het jaar 1300, onder de heerschappij van de Nasrid-dynastie (12e tot 15e eeuw), tot de bouw van een toren ter verdediging, gelegen aan het einde van de Calle San Miguel. In de verordeningen van 1497 is deze al bekend als Torre de los Molinos (dus enkele molens waren er kennelijk al) en werd jaren later ook Torre Pimentel genoemd. Dit ter ere van D. Rodrigo Pimentel, graaf van Benavente (Zamora), die militaire hulp bood aan de katholieke vorsten, door met 2000 paarden en 4999 pionnen op te treden in de campagne voor de verovering van Granada en de verovering van Malaga in (1487), vijf jaar

voordat Columbus in Amerika aankwam".... (Columbus bereikt Amerika immers op 12 oktober 1492.)

Later zou "de Arabische piraterij worden opgevolgd door Engels gevaar. Tijdens de Spaanse Successieoorlog plunderde een Engels-Nederlandse vloot, onder bevel van de Engelse admiraal George Rooke, de huizen en de molens waarmee Torremolinos volledig werd vernietigd en verbrand en de streek herstelde zich zeer langzaam". Aldus een register van 1769, dat de administratieve link weergeeft van Torremolinos als een Churriana-buurt met de bevolking van slechts 106 buurtgenoten, bijna allemaal geregistreerd als "de fabrieken en hun sectoren".

Zo worden in de Incamolen 7 burens berekend; 9 in de del Moro, 4 in de Malleo, 16 in de Castillo de Torremolinos, 4 in de Molino del Castillo, nog eens 16 in de Molino de la Torre, twee in die van La Bóveda, 4 in de Molino Nuevo, 22

in de Molino de la Cruz en 22 anderen in de Molino de La Nogalera.

In dit soort historische geschriften werden vele namen van "buren" genoemd. Gekoppeld aan gebouwen, van welke de molens later niet meer terug te vinden zijn: zoals Molino La Nogalera, La Luna, Molino del Bosque....

Het piraterijprobleem leidde tot de bouw in 1763 van het kasteel van Santa Clara met verdedigingswerk en een batterij kanonnen in de nabijgelegen heuvels van de wijk Montemar, waarvan de overblijfselen nog steeds in het park La Bateria te bezoeken zijn.

We mogen concluderen dat de aanwezigheid van de watermolen-industrie welvaart heeft gebracht in de streek en dat dit mede tot de aantrekkingskracht van de piraterij heeft geleid.

In de eerste helft van de 19e eeuw werd alles in de door geweld geteisterde streek in en

**Uw hoortoestel
thuis afgesteld**

**Altijd
goed
advies**

Bij ons hoort u thuis

✉ info@hoorkliniekeikelboom.es

🌐 www.hoorkliniekeikelboom.es

(0031) 657 103 128

(0034) 634 825 255

ATTENT HOLANDES

HOLLANDSE SUPERMARKT · DUTCH SUPERMARKET

Verse zuivel

Elke dag VERS
gebakken brood

**Dé Hollandse
Supermarkt
aan de
Costa del Sol**

Torremolinos

Calle Francia 8
(La Carihuela)
29620 Torremolinos
Tel: (00 34) 952 38 66 63

Fuengirola

Calle Alberto Fernandez s/n
Los Boliches
29640 Fuengirola
Tel: (00 34) 952 660 613

San Pedro

Ctra. de Ronda s/n
Urb. La Cancela de la Quinta
29670 San Pedro de Alcántara
Tel: (00 34) 952 784 323

www.attentholandes.com

Attent Holandes

rond Malaga opnieuw opgebouwd, zoals blijkt uit het Geografisch-Statistisch-Historische Woordenboek van Spanje en zijn overzeese bezittingen van het jaar 1849, waar o.a. wordt gezegd dat er "14 korenmolens, een volmolen / papiermolen en 785 inwoners..." waren.

In die tijd liep er een belangrijke tak uit de waterbron bij Molino de Inca richting de stad Malaga. Maar de kracht van het aanstromende water nam af.

Tegen 1923 begint de achteruitgang van de maalindustrie. Torremolinos trad in 1924 toe tot de hoofdstad Malaga vanwege financiële problemen.

EN: In 1923 vaardigde de gouverneur van de provincie een bericht uit "om de onteigening van erfdiensbaarheden van de Torremolinos-molens te realiseren". In de betreffende tekst werden de volgende molens genoemd:

1)Molino de Inca, 2) Molino de la Molína, 3)Molino del Batán, 4) Molino de Zéa, 5) Molino del Móro, 6) Molino del Molinillo, 7) Molino del Bósque, 8) Molino del Castillo, 9) Molino de Malléo, 10) Molino del Rosário, 11)

Molino de la Torre, 12) Molino de Bóveda, 13) Molino Glorieta , 14) Molino el Nuévo, 15) Molino de la Esperánza, 16) Molino del Páto, 17) Molino del Caracól, 18) Molino del Cruz, 19). Molino El Pelígro (op het strand).

Het enige molencomplex dat nog bestaat is de prachtig gerestaureerde watermolen van Inca, gelegen in de Botanische tuin van Torremolinos (foto van toen, zijaanzicht en nu, vooraanzicht).

Met het verdwijnen van de maalindustrie was Torremolinos een klein vissersdorpje tot het einde van de jaren vijftig, toen het één van de eerste toeristencentra aan de Costa del Sol werd.

in 1988 werd Torremolinos, na een flinke strijd, uiteindelijk een zelfstandige gemeente. Nu is het besef merkbaar dat ook de geschiedenis van deze stad meer gaat leven.

Wieke Goofers,
wind- en watermolenaar
(een historisch ambacht/beroep dat sinds
kort erkend is door het Wereld Erfgoed
register)

Plumbago

Een geweldig rijk bloeiende plant die je hier aan de Costa regelmatig in tuinen en parken tegenkomt, met de botanische naam *Plumbago Capensis* (ook wel: *Plumbago Auriculata*). De Plumbago is al heel lang bekend als plant en de naam *plumbum* betekent lood en werd al duizenden jaren geleden door de Romeinen gebruikt tegen loodvergiftiging. Het sap van de plant werd destijds ook gebruikt tegen kiespijn en tandvleesproblemen. Heden ten dage bewonderen we vooral de uitbundige bloeiwijze.

De plumbago is afkomstig uit Zuid-Afrika en behoort tot de familie van de "Plumbaginaceae" (strandkruiden), echt een plant voor de volle zon, groen blijvend en vorst gevoelig. De plumbago is dan ook heel geschikt voor hier aan de Costa, maar in Nederland zal de plant s'winters naar binnen moeten. De

Spaanse namen zijn o.a. Jazmin Azul en Jazmin del Cielo. Hoewel het helemaal geen jasmijn is, zegt de naamgeving wel iets over de hemelsblauwe kleur. De Engelsen noemen de plant ook wel Cape Leadwort (Cape is Kaap de Goede Hoop en lead is lood) De Nederlandse naam Mannentrouw die in alle Nederlandse plantenboeken gebruikt wordt, roept nogal wat vragen op. Het zou te maken hebben met een gedicht uit de 19e eeuw, waarin geschreven wordt over trouwe Plumbago-blauwe ogen van Enkhuizer vissers. Een andere uitleg zou zijn dat de bloemen aan je blijven plakken, zoals mannen aan een vrouw zouden blijven plakken. Dat de uitgebloeide bloemen kleverig zijn is wel eens lastig als je langs de plant loopt, maar om nou kleverig met klef en trouw te vergelijken gaat volgens mij wat te ver.

De Plumbago, bloeit van april tot november en kunnen wel een hoogte van 3 á 4 meter bereiken. Door snoei kunnen de klimachtige planten tot struiken en hagen gevormd worden. De groei is wel wat rommelig, maar de grote hoeveelheid bloemen maakt dat ruimschoots goed. De bloemen staan in trosjes bij elkaar en lijken een beetje op de bloem van de flox. Als u hier een plant wilt kopen, wacht dan tot ze in bloei staan, zodat u kunt zien welke kleur het is. De benaming en de kleur aanduidingen zijn hier vaak onduidelijk. De blauwe kleur is sterker, bloeit voller en langer. Hier aan de Costa heb ik tot nu toe drie verschillende kleuren gevonden. Plumbago Capensis met hemelsblauwe bloemen, Plumbago Alba met witte bloemen en de Plumbago Royal Cape met een diepere kleur blauwe bloemen. In Ne-

derland, waar ze alleen zomers buiten kunnen staan, worden ze ook als struik of op stam aangeboden voor op het terras of balkon. De planten hebben regelmatig water nodig, vooral als ze in een pot staan. Hier, in de volle grond, is wel wat minder water nodig. In de winter is snoeien noodzakelijk, vooral om er wat vorm in te houden, maar op het terras is het verstandig de uitgebloeide scheuten steeds terug te snoeien. Er komen dan weer snel nieuwe bloemen aan. Om de 14 dagen wat kamerplantenmest geven voor een zomer lang plezier. ge bloeiwijze.

Henk Flederus

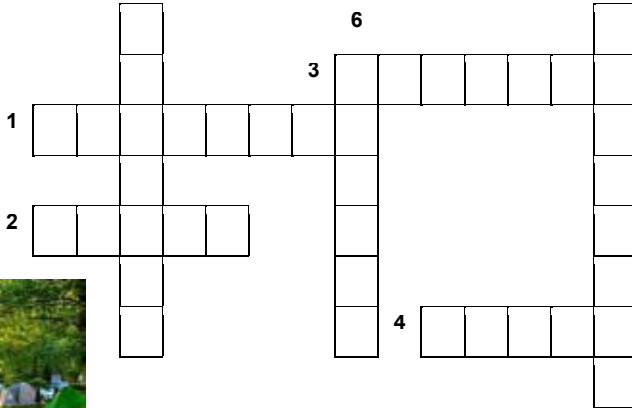
1. ZOMERVAKANTIE (Vacaciones de Verano)

5

7

Horizontaal

1. BEBIDA DE LIMÓN
2. TRANSPORTE PÚBLICO
3. DEPORTE ACUÁTICO
4. LUGAR CON ARENA, OLAS Y CHIRINGUITOS

Verticaal

5. LUGAR DONDE ACAMPAR
6. FRUTA DE VERANO
7. PONERSE MORENO

2. WAT IS EEN TINTO DE VERANO?

- a) Un tipo de vino.
- b) Una bebida con vino y gaseosa.
- c) Una bebida con vino y fruta.

Met
hartelijke
Dank aan
Leares
Spaans
Mariché

HAK & REIN VOS

JURIDISCH ADVISEURS EN NOTARISSEN

DENK OOK AAN UW NABESTAANDEN IN NEDERLAND.
REIZEN IS NIET MEER NODIG. WIJ HOUDEN KANTOOR
IN NEDERLAND EN SPANJE!

“AL MEER DAN 10 JAAR UW NEDERLANDSE NOTARIS IN SPANJE!”

Kantoren

Spanje, Costa del Sol, Marbella,

Calle Jacinto Benavente 23

Spanje, Costa Blanca, El Albir/l'Alfàs del Pi,

Carrer W.A. Mozart 3

Nederland, Lelystad, Meentweg 8

**Afspraken per skype of bij
u thuis zijn mogelijk**

Contact

Mail: info@erfrechtinspanje.nl

Web: www.erfrechtinspanje.nl

Telefoon: 965.020.254 (vanuit Spanje)

Telefoon: 0320-247394 (vanuit Nederland)

***De Nederlandse notarissen van
Hak & Rein Vos Juridisch Adviseurs en
Notarissen zijn specialisten in:***

- *het opstellen van testamenten*
- *het opstellen van levenstestamenten*
- *het opstellen van tweetalige volmachten*
- *het maken van een (fiscale) nalatenschapsplanning*
- *het afwikkelen van nalatenschappen*

voor Nederlanders (met bezit) in Spanje.

Benieuwd?

*Kom langs voor een gratis
testamentcheck of intakegesprek.*

Onterven van kinderen

volgens Spaanse wet

Tijdens de periode van de lockdown in de Corona pandemie voelden veel ouderen in Spanje zich verwaarloosd door hun kinderen. Het aantal verzoeken van ouderen om hun kinderen te onterven is hierdoor toegenomen. Er waren veel ouderen wiens familieleden geen aandacht aan hen schonken of hen zelfs maar opbelden, waardoor het juridische proces van onterving in gang werd gezet.

In het Spaanse recht, op enkele gebieden na, zijn ouders wettelijk verplicht om ten minste een derde van de erfenis aan hun kinderen na te laten; dit staat wettelijk bekend als de "legítima". Onterving daarentegen ontnemt een wettelijke erfgenaam zijn recht op de "legítima".

De specifieke redenen voor onterving van kinderen worden vermeld in artikel 853 van het Spaanse Burgerlijk Wetboek. De reden moet juridisch worden bewezen. Dit zorgde vroeger voor enorme praktische problemen in de rechtbanken, zodat het spectrum nu is verbreed door de uitspraken van het Spaanse Hoogerechtshof en is beperkt tot het rechtvaardigen van langdurige mishandeling met een klacht of getuigen. De jurisprudentie van het Hoogerechtshof zegt dat psychische mishandeling wordt opgevat als een ongerechtvaardigde handeling van de erfgenaam die de geestelijke gezondheid van de erflater verslechtert of ondermijnt.

Een ander belangrijk aspect om in gedachten te houden is dat een onterving nietig kan worden verklaard. Er bestaan ook andere ma-

nieren om het gedeelte wat een kind uit de nalatenschap ontvangt te verminderen. Er kan een nieuw testament opgemaakt worden waarin, zonder het punt van onterving te bereiken, het deel van de erfenis van het kind dat zijn ouders heeft verwaarloosd drastisch vermindert ten opzichte van de kinderen die wél voor hun ouders gezorgd hebben.

Bijvoorbeeld, in het geval van een ouder die twee kinderen heeft en zich in de steek gelaten voelt door een van hen, kan hij, zonder enige reden op te geven, de verdeling van zijn erfenis beperken door het kind dat hem heeft verwaarloosd het minimumbedrag na te laten dat door de wet is vastgesteld, dat wil zeggen, in het onderhavige geval, de helft van het derde deel van het legitieme aandeel, en in getallen uitgedrukt betekent dit dat het kind dat zijn ouder heeft verwaarloosd 16,66% van de nalatenschap zal ontvangen, terwijl zijn broer of zus de resterende 83,33% zal ontvangen. Op deze manier belooft de ouder een van zijn kinderen en voorkomt hij dat de ander de onterving aanvecht en wint.

..
Wilma van den Boogaard

*Advocate bij
Espejo Saavedra & Van den
Boogaard Abogados.
Email: wilmavd-
boogaard@gmail.
com*

ANDALUSIË

De herfst is begonnen en in het oude bisschoppelijk paleis branden de open haarden, de gangen zijn verlicht met kaarsen en olielichtjes. Het is fris in Medina del Campo. Prinses Johanna zit in haar kamer en staart in het vuur, stilletjes en bijna onbeweeglijk.

Ze speelt amper met haar baby die zijn voeding haalt bij wel liefst twee minnen, die beiden waarlijk de volste borsten hebben die ik ooit heb gezien. Ik dacht dat ik grote borsten had, maar dit lijken meer uiers dan tietten. Johanna wil naar haar man en zal van Laredo, in de lente, naar Vlaanderen varen. Bisschop Fonseca doet zijn best om de prinses op te beuren en dat lukt zelden. Ze heeft een stille hunkering naar haar man. Alleen als ze de kleine Ferdinand ziet, speelt er een lach om haar mond.

Plots komt er een brief van Don Felipe (Filips), die zegt dat hij haar mist. En niet alleen hij, nee de kleine Carlos en zijn twee zussen missen haar ook. Het aartshertogelijk paleis is leeg zonder haar, de Koudenberg heeft Johanna nodig, net zoals haar familie haar nodig heeft. Hij mist haar het ergst, kust haar handen en hij verlangt meer naar haar en zijn nieuwe zoontje.

Het is alsof er nieuwe energie door de prinses stroomt, zij geeft opdracht om te gaan pakken, om alles klaar te maken voor de reis, die als het niet over het water kan, dan maar desnoods door Frankrijk moet gaan. De koetsen worden ingeladen, in de huifkarren worden koffers

en manden geladen, zelfs de kleden en wandtapijten moeten mee. Bisschop Fonseca zegt dat Johanna niet mag vertrekken, zeker niet zonder toestemming van koningin Isabella, maar de prinses luistert niet. Na twee dagen zijn ze gepakt en gezadeld, als Fonseca plots de poorten laat sluiten en de hekken laat zakken. Johanna staat vol van woede voor hem, de vuisten gebald. Haar ogen schieten vuur, maar haar stem is laag en donker. Ze staart de gezette bisschop aan en ze fluistert: "Durft u mij de doorgang te beletten? Mij, de toekomstige koningin van Castilië?" Dan verheft ze haar stem en luid en duidelijk galmt het over de binnenplaats: "Armzalige aardworm, vieze vetlap, bisschop Gordo Varkenskop, ik laat je ophangen, hoor je dat!"

De bisschop stamelt bibberend dat kardinaal Cisneros onderweg is en dat hij haar moeder in Valladolid heeft verzocht te komen. Hij kan haar toch niet laten vertrekken zonder dat zij van haar ouders afscheid heeft genomen? Hij smeekt de prinses naar haar vertrekken te gaan en even te wachten op de kardinaal, haar biechtvader. "Ik smeeek het u" zo antwoordt hij op haar scheldwoorden en dreigementen, want hij heeft een lange ervaring om te weten dat de koninklijke familie nogal wreed uit de hoek kan komen. "Mevrouw De Beamonte" zo verzoekt hij mij, "kunt u de prinses naar haar verblijven vergezellen?"

"Anna, ik verbied je hem te gehoorzamen" zegt mijn gebiederes nadrukkelijk.

"Natuurlijk niet Hoogheid" antwoord ik en loop naar haar toe. Ik wil haar arm nemen maar de prinses omarmt mij stevig en begint te huilen. "Ik wil gewoon naar mijn Filips, mijn arme man,

Koudenberg paleis

die al zolang alleen is. Hem ons kindje laten zien en...." Ze duwt me van zich af en loopt naar het hek. Zij omarmt de spijlen en met een van verdriet vertrokken gezicht schreit zij bittere tranen die als een rivier over haar wangen lopen. Een koude motregen zet in en waait over Johanna, die niets voelt van koude of ongemak, zo alleen verborgen in haar pijn. Iedereen blijft staan, totdat plots de kettingen van de poort knarsen. Ik loop op Johanna toe en help haar overeind. Het is inderdaad kardinaal Cisneros en zijn gevolg die met veel kabaal het plein oprijden. De paarden briesen en schrapen met hun hoeven over de stenen binnenplaats. Ik schrik ervan om de kardinaal te zien. We weten allemaal dat de man ascetisch leeft en meer hongert dan eet, ik zie een wandelend geraamte, zijn kop heeft al de karakteristieke vorm van een doodskop. Hij loopt op ons toe, knikt naar mij en neemt de beide handen van de prinses in de zijne.

"Kom, mijn liefje, ga met me mee naar binnen, je zult nog ziek worden hier in die klamme lucht en koude wind." Zijn stem klinkt warm en bezorgd. Johanna trekt haar handen los en loopt terug naar het inmiddels weer gesloten hek, vlijt haar hoofd tegen de tralies en sluit haar ogen. "Laat haar maar" zo zeg ik de gelovige man, het heeft geen zin om nu tegen haar in te gaan. Gaat u allen naar binnen, ik zal haar straks met een warme deken proberen te verzoeken om te komen dinieren."

Gelukkig luisteren zij allen en even later sta ik alleen met een paar wachten op de binnenplaats. Ik krijg een warme deken aangereikt en drapeer die over Johanna's schouders, die net doet of zij er niets van merkt. Ik kruip half onder de ruime deken en dan opent Johanna haar ogen. Ik schrik ervan, want het zijn de ogen van een krankzinnige. erin zie ik tevens de fonkeling van grote

boosaardigheid. Ware zij de koningin geweest, dan hingen er nu twee kerkvorsten aan hun nek hier te Medina del Campo, met het verbod de lichamen te verwijderen totdat zij verteerd op de grond zouden vallen.

Later op de avond komt Cisneros zelf kijken als hij verneemt dat de prinses niet naar binnen wil. Met een simpel gebaar wuift hij mij weg van mijn meesteres en ik hoor zijn indringende stem op Johanna inpraten. Wel een half uur doet hij zijn best, vertrekt dan naar binnen, hij laat een veldbed komen dat de mannen uiteindelijk in de verblijven van de wacht installeren, ervan balend dat zij nu buiten moeten blijven. Die ochtend klinkt klaroengeschal, en is er een drukte van belang. De koningin is uit Valladolid gekomen en Johanna ligt al huilend in haar armen. De koningin hoort het stamelend verhaal, begrijpt de tranen en het verdriet en neemt een hoogst ongebruikelijk besluit.

"Heeft u van mij een opdracht gekregen dat u de kroonprinses moest tegenhouden?" vraagt ze de bisschop. "En u, meneer Cisneros, was zij mijn gevangene hier in dit paleis?" De vrome heren staan erbij als betrapte schooljongens. Ze stamelen van niet en putten zich uit in excuses. "Mijn dochter is de toekomstige koningin van Castilië en u weigert te luisteren naar haar bevelen?"

"Maar majesteit, zij zou toch pas deze lente afvaren naar..."

Isabella onderbreekt Fonseca. "U zult deze schanddaad betreuren, ga uit mijn ogen en U, Cisneros, wil ik later vandaag spreken, houd U gereed.

Kom mijn kind, we gaan naar binnen" en Johanna loopt nu zonder problemen met de koningin mee naar binnen, naar haar vertrekken, waar zij wordt uitgekleeft, gewassen en in bed gestopt, haar moeder helpt de hofdames.

Ik was opnieuw geschrokken, nu van koningin Isabella, die naast haar gele huid nu ook geen oogwit, maar ooggeel rond haar donkere pupillen had.

De volgende dag wordt Cisneros uit de burcht verwijderd en moet Fonseca drie maanden in vijf kloosters in zijn bisdom in afzondering zijn zonden overdenken.

De belediging van de grote denker en bestuurder Cisneros was zo mogelijk nog

groter; Hij moest zijn bestuurlijke taken laten vallen en een half jaar in afzondering gaan vertoeven in het Kartuizerklooster te Miraflores. In dat klooster had de koningin een grafmonument in de kerk laten bouwen voor haar ouders; de kerk was ontworpen door twee Hollandse bouwmeesters Jan, en zijn zoon Simon van Keulen, die op dat moment werkten in de nabij gelegen hoofdstad van Castilië, Burgos.

Het goud in de kerk was de helft van het eerste goud dat Columbus uit Amerika had meegenomen, door koningin Isabella ruimhartig geschonken aan de kerk

Men vermoedde dat de straf wel niet zo streng zou worden uitgevoerd, maar de koningin bleef bij haar uitspraak en de heren waren nog lang na haar dood zeer onderdanig tegenover het koninklijk bestuur.

Daar Johanna al gepakt had voor de reis, vertrokken zij vlak daarna naar Valladolid om daar de Koninklijke vertrekken te bezetten. Johanna was nog wel wantrouwig richting haar ouders, maar niets leek een vertrek in de lente nog tegen te houden. Zelfs een voorzichtige poging van haar vader om prins Ferdinand in Spanje te houden verliep als een nederlaag voor de bedroefde opa; "Neen, neen en nog eens NEEN"

Koningin Isabella werd er zo moe van; haar lichaam werd geteisterd door een gemene ziekte en zij voelde haar dood naderen. Zij vergaderde in het geheim met Martyr en andere juristen over haar testament, en sprak omfloerst met haar man over de opvolging in Castilië, omdat zij toch het liefst haar dochter alleen op de troon zag zitten, met haar man Don Felipe (Filips)

als de toekomstige bestuurder van het aartshertogdom Bourgondië en als keizer van het heilig Roomse Rijk. Ferdinand deed er het zwijgen toe. Aan de ene kant kon hij naast zijn dochter regeren, zoals hij nu naast zijn vrouw regeerde. En dan, Johanna was wel een eigenzinnig type, met soms buitensporig of wel vreemd gedrag. Hij zou ervoor zorgen dat zijn vrouw in het testament opnam dat, indien Johanna niet bekwam zou zijn te regeren, hij dan als regent uit haar naam zou optreden.

Maar er was geen haast, Isabella was nog vol leven en nog lang niet dood.

Peter Langendam

Spanje
Taxatie.com

Dé specialist met ruim 25 jaar ervaring in het uitvoeren van bouwkundige keuringen en erkende taxaties in heel Spanje...

Jeroen Nieuwdam
Van den Bogaert

+31 6 833 933 03 | +34 663 331 012

Deze deskundigheid zetten wij graag in voor de aankoop of succesvolle verkoop van jouw huis in Spanje!

2Casa.es
BUY - SELL - INVEST - BUILD

Bent u op zoek naar Nederlandse TV, camera's in of rond uw huis of een goede internetverbinding aan de Costa del Sol? Dan bent u aan het juiste adres!

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in ontvangst van televisie signaal via de satelliet aan de Costa del Sol. Wij zijn officieel dealer van Canal Digitaal en TV Vlaanderen.

Altijd snel antwoord via email, whatsapp en telefoon. Maar nog belangrijker: snel bij u aan de deur! Want er is niks zo vervelend dan zonder beeld of internet te zitten.

En dan is het natuurlijk wel zo fijn dat die service in uw eigen taal wordt verleend, door iemand die weet waar hij over praat en u duidelijk en vriendelijk te woord kan staan.

[illegible]

b) Una bebida con vino y gaseosa.

Dé ZIT -en SLAAPSPECIALISTEN van de Costa del Sol

Roger's Linnerie

www.rogerslinnerie.com

- Boxsprings & Bankstellen uit eigen atelier
- Alles handgemaakt en in alle denkbare maten leverbaar
- Nederlands bedtextiel en accessoires
- Concurrerende prijzen én snel geleverd aan de gehele Costa del Sol

Sofas[®]
by
KeesDiks

Roger's Linnerie
www.rogerslinnerie.com

Avenida Carlota Alessandri 158, La Carihuela - Torremolinos
Schuin tegenover Carihuela Park - Discotheek Voom Voom
Tel: +34 604360158 www.rogerslinnerie.com

Sofas[®]
by
KeesDiks

Avenida Carlota Alessandri 82, La Carihuela - Torremolinos
Op loopafstand van Roger's Linnerie
Tel: +34 624036944 www.sofasbykeesdiks.com

Openingstijden:
Maandag t/m zaterdag
10.00 - 14.00 uur
En verder op afspraak

*U belegt om geld te verdienen.
Vergroot uw kansen.*

Gebruik Hugo's expertise.

De broker die zorgt voor beleggers

Open nu een rekening en start met beleggen
www.hugoinvesting.com/nl

Spanje: (+34) 951 56 56 56
Nederland: (+31) 20 4990762
Email: info@hugoinvesting.com
www.hugoinvesting.com/nl

HUGO INVESTING